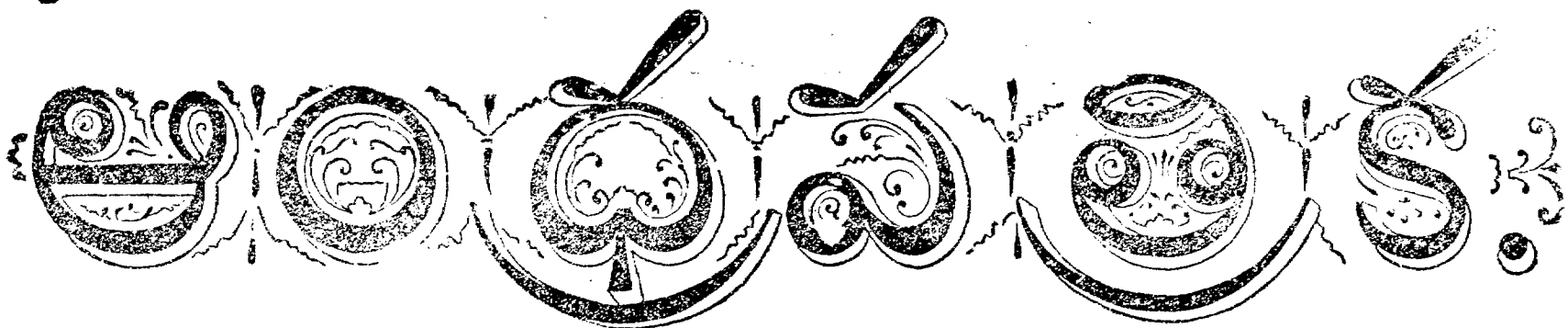

విడివత్రిక గాది ౦-౧-౬.

Registered No. M. 1118.

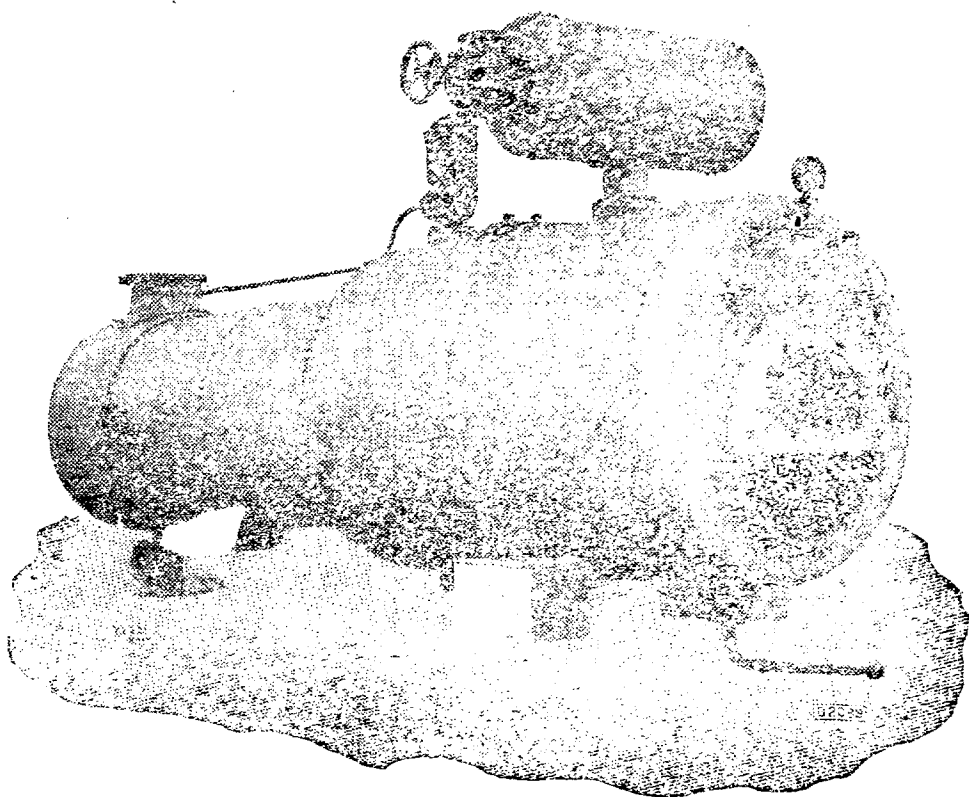
Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

310232 వత్రిక దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. ౪. } జన్మవత్సరము 1921 వ సం. నవంబరు నెల 23 తేది బుధవారము } No. 193
సంపుటము. ౮ } ఉత్పత్తి నామ సంవత్సర శ్రీకమానబహుళ శతమి. } సంచిక. ౧౯౩

యిది మార్షల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

పెద్దదంపలు బాగుగా రగులునట్లు పురమాషిగా
తయారుచేయబడినది.

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగానున్న 25 ఎన్.ఎం.చ్.
పి.గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ ధరకు యిచ్చెదము.
మార్షల్ సన్ను అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
బ్రాంచ్:— బెజవాడ, తంజావూరు. 9 సెకెండులైన బిచి, చుద్రాను.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనము వాడి
సంత మాత్రమున నయమగును.
మలక నెల 0-10-0 చొప్పున

మోహినిరైలము

సీసా 1-3 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ద 1-3 0-6-0

వండ్లపొడి

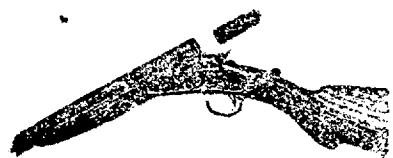
శబ్ద 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం దివో,

బొంబాయి - మదరాసు.

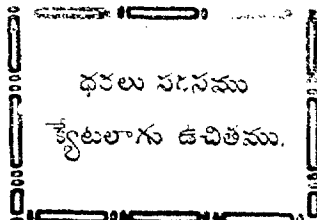
ఒంటి బాకముతోటా కుపాకీ కుక్రసిద్ధమగు కం వెనివారిచే
జేయబడ్డది. (8068)

శాశానిధములకు రివాల్యూరు, అరులేక విడుదలౌటలు యె
క్కునవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

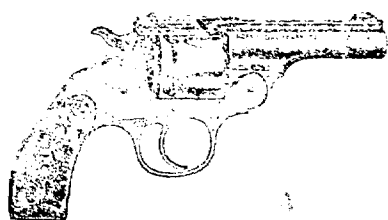

౧౨ సెంటరు.

శాశము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరుకును.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి, శేబులలో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరుకును.

యక. వి. రామానుజం శేట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, బుధా

ఆరోగ్యములకు గాను

విూగు-

2:9

తక్షణమే

క్రాపిత రోజులకు ఖర్చులు కూడకు అపేక్షించక ఇప్పుడే మాకు
ఒక వత్రి "తామశాస్త్రము" కంవెదము.

స్వీకరించుము!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందచే,
అరింకనిగూ యావతాలయము, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Awarded First Class Certificates and Gold Medals by the South India Ayurvedic Conferences and Exhibitions 1919, 1920 and 1921.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD.

For all "Acute" and "Chronic" Diseases.

—PREPARED SCIENTIFICALLY BY AYURVEDA RATNA, PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, PH. D. Sc—

(Sole Proprietor and Senior Physician of the Madras Ayurvedic Pharmacy)

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurvedic and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysis and found to be an unvalued Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vigour, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Melancholia Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hysteria, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all sorts of urethral discharges, Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Suvarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken also as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate. Complete Directions are sent with Phial. One Phial or 60 pills (for a complete cure), Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. Extra.

Apply to:—Ayurvedic Ratna Pandit N. V. Srirama Charlu, Ph. D. Sc.

Telegraphic Address:—"KALPAM" MADRAS.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,
Post Box No. 151, Madras.

ఏకమూలికా శయోగమనునట్లు - సర్వరోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగెడి

"దేవామృత రసము" (31)

ఇయ్యది సిద్ధులచే సుపరీక్షించబడి వనమాలికలచేత నూతనముగ తయారుచేసి వేనవేలుగా విక్రయగుచున్నది. ఏరిక వైన పక్షములేక మనుష్యులకు వచ్చెను సకలరోగములను బాగుచేసి ఆరోగ్యోపశాంతికలను బడసేయున్నది. ఉపయోగించెడి విధానమును బుద్ధి పెంపు పంపబడును. ఆర ఆవుకొను బుద్ధి గలిగి యి. కాలు ఆవుకొనుబుద్ధి రూ. 1 మాత్రమే. వి. పి. చార్లె ప్రత్యేకము. కలయు వారలు

దేవామృతరసము కం నెసి,
(ప్రాత్రైటరు: ములుకుట్ల వరసేంద్రవర్ధనులు గారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుదివాపల్లి కల్లా.

మహాత్మా గాంధీగారి ఆరోగ్యసాధనము

విషయములు

- 1 భూర్మపీక
- 2 ఆరోగ్యమన శేమి
- 3 మనుష్యుని శరీరము

- 4 వాయువు
- 5 జలము
- 6 ఆహారము

- 7 ఆహారపరిమాణము (మితి)
- 8 సామచే గాటు, 9 ఉడుపులు
- 10 శ్రీ పురుషుల చేరిక

కొన్ని సులభమయిన చికిత్సలు

- 1 వాయువు చికిత్స
- 2 జలచికిత్స
- 3 మనుష్యుని యువయోగము
- 4 స్వరము

- 5 మలబంధము, కడుపునొప్పి, శిశుభేది, మూలము
- 6 అంటురోగములు - పెద్ద అత్యుపాధ
- 7 తక్కిన కొన్ని అంటురోగములు
- 8 శిశువులను రక్షించుట, 9 ప్రసవము

- 10 కొన్ని అపాయకసంధనములు నీటి
- 11 అగ్నివ్రణములు (మునిగిపోవుట)
- 12 హృదయము
- 13 తేలు కాటు, 14 ఉపసంహారము

వెల 8 అణాలు. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలయును.

గిరిబ్రదర్స్, ట్రిప్లికేను, మద్రాసు.

మిక్కిలి ప్రస్తుతకాలము యిండియా శత్రువునందు పెదననుకు చలన గలుగుట

కునమాంద్యము వదలుటకును భాగ్యశక్తి పెంచుటకును తలపెట్టుకొనుటకును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిల్. (రిజిస్టర్డ్)

తలపెట్టుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలపెట్టుకలకు కలవు. యంనును పోగొట్టును. శిశువులకు పట్టు వంటి మెత్తనము నిడును. పెదననుకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పరి మెండ గుటకును కండ్లకు కలగు మారినపుడు పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిల్ తలపెట్టుకలకు అన్నిటిలోను శ్రేష్టమైనది. శ్రీలంకకు పురుషులకును, ముక్కుచుండికి మహాశక్తికారము మొనరిం చునది.

నేడు దీని నుపయోగించుచును.

వెల ఒకబుడ్డి 1.0-0 వి. పి. చార్లె 0.5-0 అణాలు.

మాదులుబుడ్డు 2.10-0 వి. పి. చార్లె 0.12-0 అణాలు

పోస్ట్ ఎజెంట్లు.

వి. పి. చలనమార్గము కరూరు దుర్గ 0.2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియాను ప్రెస్ అందు తెలియకలు గించును.

D 125 W 100.

105 బాహ్యుపసేను, బొంబాయి.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అత్యుత్తమ ఔషధముల జర్మనీ గారడి, యోగవృక్ష సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంద్రకాశ్రుము, భూలేదైవము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తపా మాలు విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మునిగిచెట్టును పుట్టించుట, శిశువుల సహాయమును, శరీరములను తలకాయలకు మాటలాడించుట, భూమిపైన గజములకును గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ ఇంద్ర మును చదివిన అత్యుత్తమముగా మేటికే చేయగల రసి గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాము. దీనివెల రూ. 4-0-0 అ. (2118-688)

పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుకల్లా

"అమృత విద్యుత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి ప్రయోగకరము. ఇది మాయకానుటకు బాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపురవములేదు. ముఖ్యమైన తెలుగులో వ్రాయబడినవి. గొప్ప గుర్తింపకలులను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఎలూరు సబ్ జడ్జిగారు అతి సారానుభూతి. పంతులు వి. పి. వి. ఎల్. గార్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంపాదించు కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు కలయువారు దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2888

హైదరాబాద్, విశాఖపట్నం, కల్లా

వనోపదివరస్వర్ణిణ్ణ

రక్తహీనతను రక్తముమొక్క వరిశుభకను పోగొట్టు

కునును పోగొట్టుక గాంచినది. వర 1-10-0
ఇండియా సిలోకొనందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
చెదిరముగా పంపబడును. (2978)

చివరము పి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనపవాడి బొంబాయి.

భృంగామలక తైలము

(వైద్యునిచేతమణి)

భృంగామలక తైలము: - శిశువుకు మద్దనచేసినను,

ముక్కులో ప్రతిదినమును శక్యముచేసినను,
శిశురోగములను పోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము: - తలకు పట్టించిన కంటి

రోగములను పోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము: - అపస్తంబరోగమును ఉచ్చాద

రోగమును, కఫరోగములను పోగొట్టును.

భృంగామలక తైలము: - తల వెండ్రుకలను తుమ్మె

దలువలె నల్లగాచేయును.

4 బెన్నల సీసా వెల రూ. 1

1 పాను " " 3

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు అచంట లక్ష్మీపతి, వి. పి. ఎం. వి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హార్న్ రోడ్,

మొంట్ రోడ్ - మదరాసు.

(బుధ)

మలయ చందనము.

గనేరి యా అను వెగరోగమునకు వాడతము.

పక్షములేదు. పితికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, కీటకపు, పచ్చి, అను మూడు విధముల వెగరోగమును మూడు రూటలలో మాన్యును. శ్రీలంకకును వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజౌధము.

దర్శి 1-కి వెల 2-4-0

1 చందిరీ (మలయచందనమును కనుపానము) బెన్ను 8-0-0

1922 కేలండరు 1922

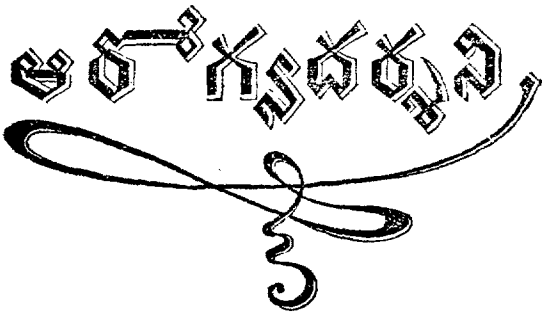
రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నవి. వెల 1-కి 0-8-0, దశన 2-0-0. ఒకటి కావలయువారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. నాలుగింటికి తక్కువ కొరువారికి పోస్టుచార్జి అధికమగును. ప్రతియింట నుండతగినది. కొలదిప్రకారే యున్నది. (1261)

గంధర్వఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి)

సిద్ధమైయున్నది.

అవతరణకు అనుగుణ్యముగా వ్రాసి చిన్న అచ్చులో ముద్రించిన చాక్రచక్రముల జాబితా ముద్రాపాతము. ఇయ్యది సంపూర్ణాంధ్రీకరణము. వలయుచో త్వరపడు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్మని

ప్రతియింట నుండదగిన గ్రంథము.

ప్రకృతిచికిత్సాసంఘమువారిచే సిఫు ప్రకము

కరణీయగ్రంథముగ నియమించబడినది.

ఇందు నిరూపణచిత్త బోధింపబడియున్నది. వైద్యులకు, అర్థజ్ఞులకు, ఔషధముల గుర్తులు, ప్రకృతిసూత్రముల సభ్యసించుట మూలమున నెవ్వరుల రాకుండ జేసికొనవచ్చును. ఎట్టివ్యాధులు దట్టినచి నను బహుముఖముగ జికిత్స జేయవచ్చును. ఆరోగ్యమే యొక భవము. గుణగ్రాహి హిందీ భాషలయందు దీ గ్రంథము కలదు నేల కర్పవడియుండెను. చక్కని ఆంధ్రీకరణము. వెదకవచ్చు. పరిశుద్ధ ప్రణామము.

ప్రతి 1-కి పల రూ. 1-12-0, ఎ. పి. గా రూ. 1-2-0.

12 ప్రతులు: రూ. 12-0-0.

సేతు బ్రహ్మ, మచిలీకట్నము లేక,

పోస్టు బాక్సు 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

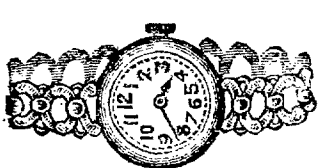
Rolled gold Bracelet Watch

రోల్డ్ గోల్డ్ బ్రాజెట్ వాచ్ (2662)

బ్రేస్ లెట్ వాచ్

(ఇంగ్లీష్ మోస్తరు చేతిగడియారము)

ఈ గడియారము మంచి దృఢమైన సామానులతోను,

బహు అందమైన చిత్ర పనులతో తయారుచేయబడినది. మాచుటకు మోయుధుల గడియారమువలె కనబడును. సు

యగు గంటలు చూపు మంచి గడియారము. శ్రీ పురుషులు దీనిని చేతిలో ధరించుకొంటే చేతికి బంగారపు అభరణము వలె అందముగా వుండును. గడియారము మొదలు చేతిగోలును వరకు అన్నియు రోల్డ్ గోల్డ్ క్యాబ్లెట్ బ్రాజెట్ వాచ్ చేయబడి నందువల్ల అసలు బంగారపు గడియారమువలె వుండును. బంగారు వన్నెకు 2 సంవత్సరముల పూచీ యివ్వగలము స్ప్రింగ్ చేతిగోలును అయినందుకల్ల కెడ్డచేతులకును, చిన్న చేతులకును, ఈ గడియారమును ధరించుకొనవచ్చును. అందమైన పట్టుబాక్సుగా ప్రతిగడియారము వుంచుముండును.

రోల్డ్ గోల్డ్ గడియారము చేతిలో కట్టుకొను

బ్రాస్ లెట్ గోలునుతో ధర రూ. 10.

లండన్ స్విస్ వాచ్ కంపెనీ,

పోస్టు బాక్సు నెం. 328, మాంట్రోరోడ్, మద్రాస్.

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు నెట్టి మదనమంజరి మాత్రలను విక్రయించుటకు కిన్ వానెట్టు, ఏజెంట్లు కావలెను.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, 27, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

వచ్చితిమి

ఆగష్టు 2 వ తేదీ మదరాసు కానసభయందు పశువుల మేతకోరకు అడవులలో కొన్నియభివృద్ధి లావణ్యవలెనని, ఈ క్రిందిరీత్య ముచూపబడెను. (ఎ) పశువుల మేతకోరకు విని యోగింప నుద్దేశించి అడవులను విభాగ మొనర్చునపుడు ప్రతి విభాగమునందును పశువులకోరకు నీళ్ల కొక్కొక్క చిన్న చెరువును పట్టెర్పాటు చేయవలెను. ఏవిభాగమునందుగాని నీటివనతి లేనియెడల నట్టివనతులు నిర్మింపవలెను. (బి) మేతకోరకు నీటివనతి బడిన అడవులలో పొదలు, తుప్పలు మొదలైన వేలియులేకుండ శుభమొనర్చు మంచువృక్షముల నాటి పశువుల మేత యభివృద్ధిచేయుటకు ప్రతివత్సరము క్రమముగా నేర్పాటు లొనర్చవలెను. (సి) మేత పుల్లరికలవచ్చు మొత్తములో కొంతభాగము మంచిమేతప్రదేశముల సభివృద్ధి జేయవలెను. మేతప్రదేశములలో నీళ్లమితముగనుండి మునిగిపోకుండ జేయవలెను.

ఈరీత్యాను అడవుల ఫిట్ కన్నశ్రేయముగాది వారి నలహానిమిత్ర ముంపబడెను. కానవై వా నీక్రిందివిధముగా తమ అభిప్రాయ మిచ్చిరి.

ఉపపాదకులు, ఇదివరలో ఫారెస్టు కాఫిజా రీవిజయమై యేమియు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుట లేదని చెప్పియున్నారు. వారు తెలిసిన విషయములగురించి తరువాత విప్పించెదను. ప్రభుత్వమున ఇతరవిషయములకు తెలిసిన విషయముల విప్పించెదను.

ఎ. రంగనాథ మొదలియాయగారు కర్నూలు అడవులలో పశువులకు నీటివనతులు తెలియజేసి, నీటివనతియున్న ఇంకొక విభాగములోని పశువుల దోలకొని వెళ్లినయెడల అటవీ కాఫిజాకారులు ప్రత్యేకము విధించుచున్నారనియు చెలిపెను. ఆర్. కె. మల్లెఖిల చెట్టి యాయగారు నీలగిరి జిల్లాలో తోదాలను బడగాలను ఫారెస్టు అధికారులు చాల కష్టములు వెట్టుచున్నారని చెప్పిరి. కె.కె.రథ రెడ్డిగారు, ఫారెస్టు అధికారులు, పశువులు నీరుత్రాగుటకు వచ్చినపుడు అధికపన్నును విధించెదమని బెదిరించి లంచములు పుచ్చుకొనుదురని నుడిచిరి.

నీరుత్రాగుటకు పశువులు వచ్చినప్పుడు ఫారెస్టు అధికారులు రైతులను కాదవెట్టుచు కనువాస్త చాల కాలమునుండి వివిధ వికారములచేరి. కాని వీనిని మాధిపత్యము కొక్క నిత్యము మైన కాపబడలేదు. కర్నూలులో మన్మథుని రంగనాథ మొదలియాయగారు చెప్పకష్టము లిదివరకే తొలగింపబడినది.

తోదాలు, బడగాలు మొదలైన వారి కనలు పుల్లరియే లేదు. 20 సంవత్సరముల తోపల వారి కవరైన నిబ్బండి కలిగించిన విషయ మొక్కటియైనను లేదు.

టి. ఎ. రామలింగం చెట్టిగారు ప్రస్తుతమున్న మేతప్రదేశములు చాలనియెడల చాలిన్ని ప్రదేశముల నేర్పాటు చేయవలెనని నూచించిరి. ఇతి అసాధ్యము. పశువులమేతకు కావలసినంత భూమి యేదేమునందును దొరకదు.

మేతప్రదేశములను విభాగములుగా నేర్పరచుటవలన కష్టములు గలదుమన్నది నుడిచిరి. ఒక గ్రామమునందు ఎక్కువ ప్రదేశముండును. మరియొక గ్రామమునందు తక్కువ ప్రదేశముండును. తక్కువప్రదేశ మున్నవారు లెడుకు కష్టముగ నున్నదని జెప్పట సహజము.

ఉపపాదకులు చెప్పినదానిలో నే నేకభవింతును. ఇంతవరకు మేతప్రదేశముల అభివృద్ధి విషయములో నటవీ కాఫిజా కేమియు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనలేదు.

వెల్లింగి గొడరుగారు, ఫారెస్టు కమిటీవారి ముగిసలను సరిగ నమలులో వెట్టుటకు అటవీ కాఫిజా కారులు నిష్కపట బుద్ధితో ప్రయత్నము లొనర్చునలేనని కోరిరి. అచ్చటచ్చట అటవీపరిపాలనా పంచాయితీసంఘములుండవలెననియు నందు జిల్లాఅటవీ కాఫిజాకారి రివియూడివిజన్ లో ఆఫీసరు, వ్యవసాయాధికారి రైతులును సభ్యులుగ నుండవలెననియు నూచించిరి. వెల్లింగి గొడరుగారు, విభాగములన్నిటిలోను నీటివనతులు ఉండునట్లేర్పాటుచేయవలెననియు, అట్లు లేనివిభాగములలో నీటివనతులు కల్పింపవలె ననియు నూచించిరి. ఈనూతన ప్రభుత్వ అడవుల కన్నిటికిని ఉపపాదకుల నీడకించిరి యెంచెదను. ఇట్లేవపక్షమున విభాగమునకు 2 వేల ఎకరములచొప్పున 4750 విభాగములలో నీటివనతుల నేర్పాటునర్పవలెను. ఇందుకు చాల వ్యయముగను. అట్లేననుమంతువేసవులయందు నీరుండునట్లు జేయుట కష్టసాధ్యము. అందుచే నీటియిబ్బందులన్న జిల్లాలయందు ప్రత్యేకవిచారణసంఘము లేర్పరచి ఈవిషయములు విచారింపవలెను.

అటవీవిభాగముల పటములు తయారొనర్చి అందెన్నిటియందు నిటివనతులు గలవో ఎన్నిటియందు లేవో ఏమియేర్పాటు లొనర్చవలసినది విచారింపవచ్చును.

నిజమగు విషయములనుగురించి నిర్ధారణకు వచ్చుటకుగా నీ కాఫిజాలో ఉపపాదకులును వారి స్నేహితులును కలసి పరిశీలన చేసి యనుకొనుచున్నారు.

ఈ లోపల కానసభసభ్యులందరిని ప్రభుత్వ మాహ్యునించి ఆయాస్థానము లందుగల ఇబ్బందులను వారి నివాసస్థానములను అందు కను వ్యయమును గురించి కనుగొనవచ్చును. అప్పుడు ఆయాస్థానములం దెట్టి కష్టములుగలవో నీటివనతుల నేర్పాటుచేయుట యెంత కష్టమో సభ్యులు కనుగొనగలరు. గొండరుగారు మేతప్రదేశములలో పొదలను, తుప్పలను తొలగించి మంచువృక్షముల నాటింపవలసిన దని కోరిరి.

ఈవిషయము V వ తరగతి యడవులుగాక మిగిలినవానియందు మేతయేగాక మరికొన్ని పనులకుగూడ నుద్దేశించబడినది. పశువులమేతయేగాక గ్రామస్థులకు మరికొన్ని ముఖ్యవిషయములుగలవు. కొన్ని యడవులందుమైన పొదలన్నమాట నిజమేగాని మరికొన్నిటియందుండవలసినట్లేవు. ఇందులనుగూర్చి ఆయాస్థానములను జూచిన గాని ఏమి జెప్పటకును వీలులేదు.

పొదలుతుప్పలు దీనివేయుట కను వ్యయమును గొండరుగారు గమనించి దని యెంచెదను.

ఉపపాదకులును వారి స్నేహితులును కలసి ఈ విషయమై విచారణ జరిపినయెడల చారు నూచించిన యభివృద్ధి లావణ్యము అటవీగ్రామ పంచాయితీలకు పూనుకొనవలెనని వాటికెలియగలదు. ఈపనిని అటవీ కాఫిజాకు జయప్రదముగ నిర్వహింపవలెను. అటవీ కాఫిజాకారులు నిర్ణీత సంఖ్యకంటె విభాగములలోని కర్కుసపశువుల దానియేరారు. వచ్చిక ఇంకను లేతగా నుండకనే పశువులను దానియేరారు.

మేతప్రదేశముల వర్షములవలన మునిగిపోకుండ నుండుటకు ఏర్పాటులుజేయవలెననియు ప్రతివత్సరము ఆదాయములో కొంతభాగము మేత ప్రదేశముల సభివృద్ధి జేయుటకు వసయోగింపవలెననియు నూచించిరి.

వర్షములవలన మునిగిపోవుట యువశబ్ది ఆరుగుర సంఖ్య వింతును గాని వాటిల్లి సంఖ్యలు తెలిసినయెడల వానిని సరిజేయు నేర్పాటులు నూచించెదను. నూతనలోతుదిభాగము ఆర్థిక నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ నుండుచే దానిని ప్రభుత్వమువారంగీకరించుటకు వీలులేదు. అవరతమైనపుడు ఎక్కువ భవము పంచాయితీ అడవులకును, నీటివనతులకును వెచ్చింపవలెను.

కొన్ని జిల్లాలలో మేతకోరకు నీడకించబడిన అడవులలో నీటివనతు లేవురచుటకును, మేతప్రదేశముల యభివృద్ధికి నూతనలు గావించుటకును సాధ్యమైనంతవర కిండులకుగాను అటవీ పంచాయితీల ద్వారా పనిజేయువిషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారిక విచారణజరపవలెనని గలహానియ్యచున్నారు. ఇందువై ప్రభుత్వమువా ట్లు యత్నము వొనర్పిరి.

ప్రభుత్వమువారి యుత్తరము

ఈ రీత్యాను నమలులో వెట్టుట యంచితమో వివరెంతవర కట్లు జేయవచ్చునో నిర్ణయించుటకు ముందు అటవీ స్థాయి సంఘమువారి సూచనలను చర్చింపవలెను. ఇంతలో చివుకన్నశ్రేయముగారి నివేదిక ప్రయోగింపవలెను.

“గొప్ప మార్పు”

ఆయుధకానసమందు యిటీవల చేయబడిన మార్పు ప్రకారము ప్రతిపశువుకును లైసెన్సు లేకయే సాధారణమునకు కట్టుక కట్టవచ్చునట్లు యి యిచ్చింపవచ్చును అట్టి కట్టి చేతికట్టుకుండు ఇయ్యది బహు అందముగాను చేతికి లేలిక గాను ఉండునట్లు మన దేశమున తయారు చేయబడినప్పుడే “కట్టి కట్టు” అను పేర విక్రయమునకు కిద్దముగా నున్నది. ఒకటి తెప్పించి మంచినయెడల దాని ప్రయోజనము మీకే తెలియగలదు.

కావలసినవారు:

ఈ క్రింది చిరునామా దారులకు వ్రాసిన పత్రములవు. కొలదిమాత్రమే గలవు గనక త్వరపడి వ్రాయుడు. వెదకత్తి కట్టు 1-కి రూ. 8-8-0; చిన్న కట్టి కట్టు 1-కి 5-8-0 డబబు కట్టులు కొనువారికి ఒక కట్టు ఉచితముగా నీయబడును. వలయువారు ఆర్డరుతోడనే ఒకరూపాయి ఆదావుగా పంపవలెను.

పోస్టేజి వగయిరా ఖర్చులు కొనువారు భరించవలయును.

మాతం శ్రేణి కృష్ణారావు,

రెజిస్టర్.

(8079)

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందంతట, ముఖ్యప్రదేశముల నందఱి ఉపవిభేదములు గావలసియున్నాడు. ఇట్టి వానినందఱి వచ్చు లేకుండు ప్రాముఖ్య మియ్యబడి ముందఱి ప్రకటించబడును ఉపవిభేదములుగా నుండ దలచినవారు మాకు దెలిపినచో వారు నిర్వహించ వలసిన పనుల దెలుపుదుము.

సంపాదకము, ఆంధ్రపత్రిక, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ నవంబరు నెల 23వ తేది

బుధవారము

సందిగ్ధ నమయము.

గాంధీమహాత్ముడు దేశంబరు మాసాంతము నకు స్వరాజ్యస్థాపనము గావలయునని గతించిన నాలుగైదు మాసములందును ప్రతిపాదించుచు ప్రజాహృదయమునం దాశోభలములను గలుగ జేసెను. నాగపురము కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన యనహయోద్యమవిధానమును దేశ మనుష్ఠించు లకు బూనకొనినది. ప్రజ లనహయోద్యమ తత్త్వమును గ్రహించి వాటియొకవచ్చుకులను శాంతి మార్గమునను స్వరాజ్యసంపాదనమునకు వినియో గించిన విధమునకు గతించిన వదిమాసములందును నడిచిన యదంతము వరమదృష్టాంతముగ నున్నది. అన్ని ముఠిమలవారును దేశ మపూర్వమైన మహా సంచలనమునందు మునిగి తేలుచున్నదని యంగీక రించుచున్నారు. అమృతహాసంచలనమునకు మూల కారణము భారతజాతీయహృదయమునందు గలిగిన మహాప్రభోధ మని యంగీకరింప వలయును. ప్రజలు సర్వైర స్వరాజ్య స్థాపనావసరమును గ్రహించి వారి నిర్ణయమును బహువిధము లను దెలిపిరి. కార్యనిర్వహణమునందును వర మోతానా ప్రదర్శనము నందును త్యాగము నందును ప్రజాసంకల్పము తెలి సినది. ప్రజ లేడెనిమిది మాసములందు ముప్ప డేండ్ల యందు సాధ్యముగాని మహా కార్యమును సాధింప గలిగిరి. హఠాత్ భ ములందును స్వరాజ్య సిద్ధిని సమకూర్చుటయం దును స్వదేశవత్ప్రవృత్తినమునందును భారత హృదయసంకల్పము విశదమైనది. దిల్లీయందు గూడిన యఖిల భారతజాతీయ మహాసభాసంఘ మునందు స్వరాజ్యసిద్ధికి శాసనోల్లంఘనాత్మము ను ప్రయోగి పవలయునని నిర్ణయించబడినది. గాంధీమహాత్ముడు నీయమపూర్వకముగను గుజరాతు నండిమానాంతమునందుసర్వశాసనోల్లంఘనమును జేయవలయునని సంకల్పించెను. శాసనోల్లంఘన వాతావరణము గలుగుట కహింస వరమావసర మని గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిపాదించెను.

కాని బొంబయినగరమునందు యవరాజాగమన సందర్భమునందు గలిగిన కల్లోలము గాంధీమహా త్ముని విచారసాగరమునందు ముంచినది. మహాత్ము డు ప్రస్తుతము శాసనోల్లంఘనవిధానమును చేపిం చినటులు ప్రకటించెను. భారతపుత్రులు హింసపు లు మహాహృదీయులు క్రైస్తవులు పరస్పర వివాద మునకు బూనుకొని, వరమదయాభుజైన గాంధీ హృదయమునందు వివాదమును గలుగ జేసిరి హింసలు దౌర్జన్యములు హత్యలు నవయుగధర్మ

మునకు బ్రతికూలములై నను సంచిర మైన వర్తమానముగ స్వభావమును విశదము చేయుచున్న వి. గాంధీమహాత్మున కు గలిగిన వివాదము ప్రతిపక్షుల కానందమును సహచరులకు విచారమును గలుగజేయుచున్నది. గాంధీమహాత్ముడు తనతప్పుల నొప్పుకొనినందులకు ప్రజలను నూతనమార్గమున నడువవలసివ యవ సరము గలిగినదని విశేషముగాను మొదలగు వార సహయోద్యమ పక్షము నాత్మే పించుచున్నారు. ప్రజలు సందిగ్ధతను యునందు స్వరాజ్యస్థాపనమున కేమార్గము నవ లంబింపవలయునో విచారించుచున్నారు. కాంగ్రెసు విధానమును పూర్ణముగ ననుష్ఠించవలయు నని ప్రజలు కోరుచున్నారు. కొన్ని రాష్ట్రములందు శాసనోల్లంఘనమును జేయుటకుగల యవకాశము లను నాయకు లన్వేషించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశ మునందును నిట్టి విచారణ జరుగుచున్నది. ఉత్సా హవంతులు శాసనోల్లంఘనమును జేయుట కా యత్నపడుచున్నారు. ఈనెల 27వ తేదిని సూరతు నగరమునందుగూడగల కార్యనిర్వాహకసంఘము నిర్ణయించగలకార్యవిధానముననుపరించి స్వరాజ్య ప్రయత్నములు జరుగు నని యూహింపవలయును. కార్యనిర్వాహక సంఘముచేయు నిర్ణయములకు క్రతికూలముగ నేరాష్ట్రమువారును స్వయముగ శాసనోల్లంఘనమునకు బూనుకొన రని నమ్మవల సినది. అయినను ప్రజాహృదయమునందు మూర్తీ భవించిన స్వరాజ్యానుతాపమునకు లక్ష్యము త్వర లో నేర్పడక పోయినపుడు దేశమునందు మహా సంతోధము గలుగనని దేశపరిస్థితులు తెలుపు చున్నవి. అధికారగ్రస్తుల కీపరిస్థితులు గోచరము గాకపోయినను ప్రజాసాహచర్యము గలవారి కీపరి స్థితులు బాగుగ గనబడుచున్నవి.

అధికారబలము - ప్రజాబలము

అధికారు లింతవర కేమిచేసిన నది ఘనకార్య ముగ సాగుచుండెను. ఏమిచెప్పిన నది వేదవాక్య ముగ జెల్లుచుండెను. ఏమి తెలిచిన నది నిర్విఘ్న ముగ జరుగుచుండెను. పంజాబుమరంతములు చాందూరుధార్వాడ హవురా యదంతములును నీ పురాణమున చెప్పుచున్నవి. రైలుబండియం దూపిరి సలువకను బలవంతముగ చనిపోయిన రీతి మోపిశాఖైదీల యదంతమును నీ మహాపురాణ మునకు దివ్యమైన వ్యాఖ్యానముగ నున్నది. మో పిశాల బలవన్మరణము పూర్వపు జ్ఞాను హోమాల కథను దాటి విడిచినవారికి గుండె జల్లునునుచున్నది. ఈ యదంతము గాంధీమహాత్ముని విచారసాగర మున ముంచగలడు. ఆంధ్రాధికారవర్గము సామ దానభేదోపాయములను వారిప్రతిభను రక్షించు కొనుటకు బాటుపడుచున్నది. స్వదేశీయులును సభికారపిశాచగ్రస్తులై యాంధ్రాధికారమునకభయ హస్తము నొసంగుచున్నారు. మాయసంస్కరణములమోహము పోయినది. యవరాజసందర్శన మోహము వీడినది. వరదానములందు విశ్వాసము పోయినది. దండనమునందు భయముపోయి నది. యవరాజసన్మానమునందు ప్రజలు చూపిన విముఖత్వ మధికారులకన్నులను తేరవకున్నను కోమలమైన యవరాజహృదయమునం దైనను ప్రవేశమును గాంచకుండునా? ప్రజలను భయ పెట్టుచు సభికారసంరక్షణమును జేసికొనుట కన్ని రాష్ట్రములందును విశ్వప్రయత్నములు జరుగు చున్నవి. చెన్నరాష్ట్రమునందు దండనశాసనము విచ్ఛలవిడిగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ప్రజలను భయభ్రాంతులను జేయుటకు శీతకాలమునం దాంధ్రదేశమునందు నై నకప్రవాళిక్షణానానము తేర్పాటు చేయబడు నని తెలియుచున్నది.

కల్లుపాటలు ఖదరుబట్టలు ప్రజాశక్తిని ప్రజాసంకల్పమును విశదము చేసినవి. ఇంతవర కాంధ్రదేశమునం దెన్ని నిర్బంధములు గలిగినను ప్రజలు శాంతస్వభావముతో మెలంగుచుండుట స్వరాజ్య విజయమునకు శుభలక్షణముగ నున్నది. ప్రజల కును సభికారులకును జరుగుచున్న బలాబలసంరంభమునందు ప్రజాధికారమునకు గలుగుచున్న విజయ మత్యచ్ఛతముగ నున్నదని అధికారాభిమాను లంగీకరించుచున్నారు. కాని ప్రజాబలము పశుబలమానమును దాల్చినపు డధికారబలముతో సమానమై మహాసంతోధమునకు గారణముగ బరిణమించి గాంధీమహాత్ముని ధర్మసంరంభమునకు గళంకమును గలుగజేయుచు స్వరాజ్య స్థాపనమును దూరస్థము చేయుచుండును. ఆంధ్రు లీరహస్యమును గ్రహించి యధికారులు పన్నెడి మాయోపాయములకు లోబడకను కార్య నిర్వాహకసంఘము నిర్ణయించెడివీధిని స్వధర్మ నిర్వహణమును జేయుటకు భగవంతు డనుగ్రహించుగాత!

ప్రస్తుతకర్తవ్యము

దేశమునం దంతటను 17 వ తేదిని జరిగిన హఠాత్ భములు ప్రజల శక్తిని విశదము చేసినవి. అధికారుల చతురోపాయములు ప్రజాహృదయమును ముటుగువరుకు జాలవని యవరాజసయితము గ్రహించియుండును. కాలయాపనము కఠినదండనములు శాంతి స్థాపనమునకును సాహచర్యమునకును సాధనములు గావు. గాంధీమహాత్మునకు బొంబయి దౌర్జన్యములు తాత్కాలికముగ మహావివాదమును గలుగ జేసినను ప్రజల నిస్సహాయస్థితి అచిరకాల ముననే దేశక్షేమార్గము యోగాయాధుని జేయ గలదు. గాంధీమహాత్మునివై రాగ్యమున కధికారులు సంతసించుటగాని యనుచరులు భయపడుటగాని యవసరము. భారతప్రవృత్తి మహావేగముతో బరువీడుచున్నది. మహావేగముతో నడుచుచున్న ప్రజాశక్తి నాపుట కధికారవర్గమునకు శక్తి గలుగదు. శక్తికలిగినను ప్రయోజనము గాదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యానుభవమును గడించిన యవరాజరహస్యమును గ్రహించియుండును. శ్రీబార్ణిసార్వభౌముడు అయిర్లాండునం దవలంబించిన సామోపాయమునే యవరాజ భరతఖండమునం దవలంబింపవలసిన శుభసమయము సంప్రాప్తమైనది. అధికారవర్గమువారి ప్రతిభావ్యామోహమును వదలి అయిర్లాండునందు వలెనే భరతఖండమునందును నాయకాధికారసమావేశమును జేసి భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించిన ప్రజాహృదయమునందు స్థిర శాంతి స్థాపితమై యవరాజాగమనము సార్థకము గాగలదు. దైవయోగ మెటులున్నను ధర్మప్రదమును జయప్రదమును నైన యహింసాసాధనము ననే భారతీయులు స్వరాజ్యమును సాధించి భగవదనుగ్రహమునకును లోకప్రశంసలకును పాత్రులగుదురు గాత!

తిలకుజాతీయ నేతపరీక్షమాలయము: కవుతవరము

కవుతవరము 1908 సంవత్సరమునుండియును జాతీయాభిమానమును జాతీయపరిశ్రమలను జాతీయవిద్యను వృద్ధిచేయుటకు బని జేయుచున్న విషయమాంధ్రదేశమునకు దెలిసియున్నది. ఇప్పుడు దేశమునం దఖండముగ వ్యాప్తము గాంచుచున్న స్వదేశోద్యమమునకు కవుతవరముప్రజలు చూపుచున్న పోషణ ప్రోత్సాహము లా గ్రామమును జూడినవారలకు దెలిసియున్నవి. కవుతవరమునం దింటింటను రాట

మలు స్వరాజ్యగానము చేయుచున్నది. శ్రీమంతులైన నారాయణులు కొనులహస్తములతో నుండరమైన స్వరాజ్యరంతువులను సిద్ధముచేయుచు స్వరాజ్యనిర్మాణమును జేయుచున్నారని. కవులవరమునందు నుండరమైన వడుకునూలు బట్టలను నేయుచున్నారని. గాంధీమహాత్ము డాంధ్రదేశమున కేతెంచి నపుడు కానూరు చివదాసయ్యగారు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి రూ 1116 లను సమర్పించి ప్రజలభక్తులైహములను కృతముచేసెను. ఇప్పుడు దేశమునందంతటను రాటములు వాడుకయందున్నవి. వడుకునూలు విశేషముగ దొరుకుచున్నది. ఇంతవరకును చేతిమగ్గుముల నుపయోగించెడివారు చేతినూలును వాడుటకు వెనుకాడుచున్నారు. వడుకు నూలున్నను దానిని బట్టలను నేయుటకు చాలినన్ని మగ్గుములు మాత్రము లేవని యనుభవమును గలన తెలియుచున్నది. ఈ లోపమును నివారించవలయునని గాంధీమహాత్ము డనవరమును నుపదేశించుచున్నాడు. ఈలోపమును నివారించుటకు కవులవరమునందు గాంధీ నేతకరిత్రమాలయము స్థాపించబడినది. అందిత్తుడు 30 మంది నేతవనిని నేర్పుకొనుచున్నాడు. నేతవనిని నేర్పుకొనువారి యందు విద్యాలయములను వదలిన విద్యార్థులు చాలమంది గలరు. ఇట్టి కరిత్రమాలయముల మూలముననే నేతకరిత్రము తిరిగి తలయెత్తి ఘంపదలు వృద్ధిని బొందగలవు. కవులవరమునందు శ్రీయూత బాబ్బా కద్దనాభయ్యగారు, కానూరి దాసయ్యగారు, మొదలగు సోదరులు చేయుచున్న ప్రయత్నముల నాంధ్రసోదరులు సఫలము చేయుట ధర్మము. తిలకు నేతకరిత్రమాలయమునకు విద్యార్థులను బంపియును ద్రవ్యసహాయమును జేసియును నేతకరిత్రము వ్యాపకమున కాంధ్రమహాజనులు సాయపడుదురని నమ్ముచున్నాము.

గాంధీమహాత్ముని యారోగ్యస్థితి

బాంబయి యల్లరులందు మహాత్మునకు కర్రదెబ్బ తగిలినటులు మొదటను వార్తలువచ్చినవి. కాని అవార్తయందు సత్యము లేనటు లిటీవల తెలిసినది. మహాత్ముడు ప్రాయశ్చిత్తమునకుగాను త్రిరాత్రోపవాసమును జేసెను. మూడుదినములు కొంచెము నీటినిమాత్రము త్రాగి యుండునని చెను. మహాత్ముని యాదేశము ప్రజాహృదయమునందు బ్రవేశించినది. బాంబయియందు దల్లరులు నిలిచినవి. తిరిగి శాంతి యభావకారము స్థాపితమైనది. మంగళవారమునాడు మహాత్ముని గృహమునందన్ని మతములవారును పక్షములవారును గూడిరి. నూరుమంది నాగరికప్రముఖులుగూడిరి. అందు హిందువులు మహమ్మదీయులు పార్సీలు క్రైస్తవులు యూరపీయులు గలరు. అనహాయోధ్యమవత్సవలంబనులును సభిశారవత్సవలంబనులును గలరు. అందరును పరస్పర విశ్వాసమును మిత్రత్వమును బ్రకటించిరి. గాంధీమహాత్ము డుపవాస ప్రతిమును పెదిలి ఆహారమును స్వీకరించెను. తీవ్రోపవాసమువలనను డస్సినమహాత్ము డారోగ్యమును బొందుచున్నటులు తెలియుచున్నది. శ్రీమతి సరోజినీదేవికి దెబ్బవలన గలిగిన నెప్పి తగ్గి సుఖముగనున్నది. ప్రవృత్తియందు కష్టములు నయితము సుఖమునకు సాధనములుగ బరిణమించుచుండును. బాంబయి యల్లరులు భారత జాతీయ సంయోగమును దృఢతరము చేయుట వై పనిర్ణయముగ నుండనోపును. ప్రజలన్నిప్రాంతములందును శాంతిమార్గమునను కలిసి పనిజేసి స్వరాజ్యస్థాపనమును జేయుదురు గాత!

కలమా, ఖడ్గమా!

మోక్ష గాంధీ

లాహోరు మాజీపీఠిలో కాను లాహోరుగారి కిలావిగ్రహము గలదు. వారు గంభీరముగ జూచుచున్నట్లును, కుడిచేతిలో కల మున్నట్లును, యెడమచేతిలో ఖడ్గమున్నట్లును ప్రదర్శింపబడిరి. ఆ విగ్రహముక్రింద 'నీకు కలము కావలయునా ఖడ్గము కావలయునా' అని వ్రాయబడియుండెను. ఆ విగ్రహమునందలి చిత్రకళానైపుణ్య మెంతయు ప్రశంసనీయముగ నుండెను. కాని అది లాహోరుపౌరులకు తప్పక నుండెను. వారు తమవై ఖడ్గప్రయోగమునకుగాని, కానప్రయోగమునకుగాని యిచ్చగింపరు.

ఆ కిలావిగ్రహము మ్యూనిసిపలువారిది. అది, యిప్పుటంత యెక్కడగ ఆర్మీగారములేని 1880 సంవత్సర ప్రాంతము లలో నెలకొల్పబడినది. అప్పుడు నెలకొల్పినపుడు గూడ కొందఱు పౌరులు ఆగ్రహవేకు లైకని దెలియుచున్నది. కొద్దికొద్దిక్రింద లాహోరు మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఆ కిలావిగ్రహమును పురమందిరమునకు తొలగించుటకును, పిదప దాని నేమి చేయవలయునో ఆలోచించుటకును శీర్షానమును అధిక సంఖ్యాపలు ఆమోదించిరి. అన్నిశీర్షానమువలెనే యిది గూడ మామూలుప్రకారము ప్రభుత్వము వారికి వంపబడినది. మామూలు గుర్రోబానిస పక్షి కష్ట ఆవిగ్రహమును తొలగించుటకును నూచించుటకై మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఒక యింజనీరును పంపిరి. మ్యూనిసిపాలిటీవారి కేమి యు తెలియజేయకుండనే దెప్పుటకేమివనరుగారు యింజనీరును వారితోను మనుష్యులనును వెళ్లగొట్టుటకు పోలిను వారిని కొందరిని పంపిరి. ఇట్లనవరముగ దెప్పుటకేమివనరుగారు కల్పించుకొనెదని మ్యూనిసిపాలిటీవారు శారంగా కమిషనరుగారు యిక్రిందివిధముగ సుత్రపు జేసిరి.

"లాహోరు మ్యూనిసిపలు సంఘమువారు తిలకేదీని చేసిన సాధారణసభలో లాహోరు కిలావి గ్రహమును గూర్చి యిక్రింది శీర్షాన మామోదించ బడినది.

- (1) కిలావిగ్రహమును తొలగింపవలయును.
- (2) ప్రస్తుతము కాని పురమందిరమునకు తొలగింపవలయును.
- (3) ఆవిగ్రహము నేమి చేయవలెనో యోచించుటకు ఒక సభకమిటీ నిర్మాణింపవలయును.

నేను అందుబాటులో నున్న శీర్షానములకాదగా ఆ కిలావిగ్రహమును పంజాబుప్రభుత్వమువారి సమ్మతిలేనిచే యిప్పుడున్న స్థలమునుండి తొలగింపజూడవని నాకు జోరుచున్నది. మరియొక విషయ మేమనగా మ్యూనిసిపలు సంఘములో జరిగిన చర్చలబట్టిచూడ, విగ్రహమును తొలగించినపిదప దాని వరక గౌరవముగ జూడనియు, అందువలన లాహోరు వాస్తవ్యులకు కష్టము గల్గుననియు నాకు జోరుచున్నది.

ఈ కారణముచేతనున్న, యిదివఱకుమై ప్రభుత్వమువారు తమ హక్కులను బట్టి శీర్షానింపవలసి యుండుటచేతనున్న వైశీర్ష్యానుభూతి విగ్రహమును వెంటనే తొలగింపవలెననియున్న మొదటిరెండు భాగములనున్న ఆచరణలో వెట్టుటను ప్రస్తుత మాపి చేయవలయును."

ఇంజనీరు తనభర్తమును న్యాయముగ నిర్ణయించుచుండ వెళ్లగొట్టుచు పోలినువారిని పంపుటలో దెప్పుటకేమివనరుగారు నేరము చేసికని విశేషమగుచున్నది. కమిషనరుగారియు త్రైపు కలముయొక్క అర్థమును కుదాచుకొనుచున్నది. కమిషనరుగారు వ్రాతమాలముగ పంపియు త్రైపు, దెప్పుటకేమివనరుగారు కత్తిలో జేయగలంబిదని జేసినది. కమిషనరుగారు తమచేత ఖడ్గముండుటచే తమకులేని న్యాయాధికారమును జూరాయింపిరి. మ్యూనిసిపాలిటీవారు తమహక్కును తమయిష్టమునచ్చిట్లు చేసికొనవచ్చునో మాడగో, న్యాయసాక్షాధికారులు నిర్ణయింపవలయును. మ్యూనిసిపాలిటీవారు దేవ్యవృత్తులై యున్నారని యెనుటకు కమిషనరుగారి కేమి హక్కుగలదు? అయితే ఒకవిషయము గలదు. లాహోరులో మందిరములలో నీ కిలావిగ్రహముండి తెలియజేయు భావమును తొలగించుటకు కమిషనరుగారు సహించక పోవచ్చును. కాన వారు మ్యూనిసిపాలిటీవారివై కానమును ప్రయోగించుటలో నేమియు వెనుకీయలేదు.

నూతనప్రజాభివృద్ధి మ్యూనిసిపాలిటీవారు గావించిన విషయము, గొప్పపానుభ్యమును డగెను. లాహోరుపౌరులును, కేటు చేయర్లును, బహిరంగసభ

లు గావించి శీర్షానము నామోదించిన మ్యూనిసిపలు సభ్యులకు అంద విషయమును. మ్యూనిసిపలుసభ్యులు యిదివర కట్లు చేయుటకుచో యిప్పుడైనను, ప్రభుత్వమువారు సరియైన కారణముల జూచుకొనచో మ్యూనిసిపాలిటీవారు తమభర్తమును నేకవేర్చి విగ్రహమును తొలగించెద రని ప్రభుత్వమువారికి దెలియజేయవలయును. లాహోరులో శాసనాతిక్రమణమును సౌమ్యముగ జేయు వారలకు కమిషనరు గారు అనుకొనకుండ, నుంచి వారి కాపిరి. ప్రభుత్వమువారు మ్యూనిసిపాలిటీని లక్ష్యము జేయక, విగ్రహమును తొలగింప గూడవని పక్షబలమును ప్రయోగము జేయుదులేని, కాననాతిక్రమణము జేయువారు ప్రభుత్వమువారికి దెలియజేసి విగ్రహ మున్నచోటునకు దానిని తొలగింపవలెనను నుద్దేశముతో వెల్లి, ఆరెచ్చిన గానయ్యును. లేదా ప్రభుత్వమువారి డయ వచ్చెనేని తుపాకి దెబ్బకు గురియైన గానయ్యును.

ఇంతటిపనిని బాగుగ శిక్షణబొందిన ప్రజలు మాత్రము చేయగలరు. లాహోరు ప్రజలందఱును ఒకటిగ నున్నపుడే పని జరుగగలరు. గుంపులు గుంపులుగ జనము చేరగూడదు. తిదవకు కొందఱు జైలికి జాలును. విరుగురు వెల్లి వారిలో నొక్కరు మాటాడినజాలును. వారేమియు వాదప్రతివాదములు చేయగూడదు. ఆరెచ్చుచేసిన లొంగియుండ వలసి నది. అక్కడకు వెళ్లుట లో ముందు డిద్దేశము విగ్రహమును తొలగించుట గాక ఆరెచ్చ ఆగుట యై యుండవలయును. పలయు సంతమండ్రి స్త్రీపురుషులు త్యాగము జేసలేని విగ్రహమును తొలగించుట ఫలితము గావలయును. అట్టి శాసనాతిక్రమణము విజయము గాంచుటకు ప్రజలలో సంపూర్ణముగ సహింసాభావముండవలయును. శాసనాతిక్రమణము జేయుటకు ముందు దానివిషయమై బాగుగ నాలోచించుకొనవలయునని లాహోరు పౌరులను నేను కోరుచున్నాను. లాహోరు ప్రజలకు ఆలోచనభాగము లేవని నాయనుభవము. అచట శిక్షణయేమియును లేదు. నాలంటియు శాంత వాతావరణమును నెలకొల్పి ప్రజలకు శిక్షణ మొనంగుటకు బాగుగ పనిజేయవలయును. జాతీయ విద్యాసంఘమువారు 9 వ తేదీని యేర్పరచిన పట్టపదానసభకు చాలమందిటిక్కట్లు లేకుండను, అనుభవ బాంధవుండను/బ్రాహ్మణులలో ప్రవేశించిరి. ఇట్లు కాననాతిక్రమణము జేయుట సౌమ్యమైనదియే కాకుండ నేరమని గూడ చెప్పవలయును. ఏల న న గా వారు బలప్రయోగమునకు మారు జరుగనిచోట బలవంతముగ లోపలికి వెళ్లిరి. అట్టివారు శాసనాతిక్రమణము జేయుటకు పనికిరారు. శాసనాతిక్రమణము జేయుటకు భృశానములకు బద్ధులై యుండుటను నేర్చుకొనవలయును. విచ్చికసంఘముల భర్తములకు బద్ధులైయుండుట, ప్రభుత్వ కానములకు విషయభేదములై యుండుటకు ప్రభుత్వ సోపానము. ఆలోచన లేకుండ ధిక్కిరించుట సంఘభావమునకే. కాన శాసనాతిక్రమణము జేయ వత్తూనాలము గల వారు ముందు, విచ్చికసంఘములకు కాంగ్రెసులు కాన్ఫరెన్సులు మున్నగు వాని భర్తములకును, యిష్టమున్నను లేకున్నను, ప్రభుత్వకానములకును, విభేదములై యుండుటను నేర్చుకొనవలయును. ఇవిలు శాసనాతిక్రమణము జేయునపుడు, ఆరాజకమును, భర్తవినాశమును జరుగనేరదు. అందులకు ముందు భర్తగృహముగ నుండుటయు, ఆర్మివిగ్రహము గల్గియుండుటయు నుండవలయును.

నూతన ఉర్దూవారపత్రిక:—"నాలంటి" అను నూతన ఉర్దూవాంపత్రిక నవంబరు 26-వ తేదీ కనివారము ప్రకటింపబడును.

"క్యామిరిపోర్టు" అను ఉర్దూదినపత్రిక:—ఈపత్రికాసంపాదికులగు మాలావా అబ్దుల్ మజీదు షెరారు గారు చెరసాల శిక్ష ననుభవించుచున్నారని, మహమ్మదు అబ్దులు లతీఫ్ ఫసోకిగారు ఈపత్రికకు షెరారుగారి విమర్శికులకు సంపాదకులుగానుండురు. ఈలోపల ఫసోకిగారి 'అజద్ హింద్' పత్రిక ప్రకటింపబడును.

భారత సైన్యాధ్యక్షుడు రాలిక్ గజ్ ప్రభువుగారు 27 వ తేదీని ఢిల్లీలో బయలుదేరి, కలకత్తా బర్మాకు వెళ్లుదురు. తిరిగి జనవరి 3 వ తేదీకి ఢిల్లీకి ఆతడు వచ్చును.

స్త్రీలకు నియోజితాధికారమును ఇప్పించవలయునని లీహారు, బరిస్సా రాష్ట్రముల కాననసభలో మంగళవారము నాడు దేవేప్రసాదు సిన్హాగారు రుపపాదించిరి. చర్చ జరుగుచుండగ, సభ ముగిసెను.

భాష - విశ్వవిద్యాలయములు

ప్రస్తుత మింగ్లంతులగు గల విశ్వవిద్యాలయముల గూర్చి ముచ్చటించు. ఇచ్చట మూడు తరగతుల యూనివర్సిటీలు కలవు.

1. కళాశాల వసతిగృహములతో నిర్మింపబడిన సింపలను విశ్వవిద్యాలయములు.
2. ఒకదాని కొకటి సంబంధము కల్గియుండ వచ్చున, విశ్వవిద్యాలయ ప్రభుత్వమునకు చెందిన యితర కళాశాలల ను చూచుచు మన యూనివర్సిటీలె.
3. ప్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యాలయ ప్రభుత్వముచే నిర్మింపబడిన కళాశాలల సముదాయము. మన కాలిఫోర్నియాలోనివి.

ప్రథమ తరగతి, విశ్వ విద్యాలయములతో, ప్రసిద్ధిపడినవి, ఆక్స్ ఫర్డ్, కేంబ్రిడ్జి మాత్రమే. ఇవి, కొన్ని కళాబ్రతుల నుండి, ఇంగ్లీషు భాషకు నూతనకత్తి కల్పనకు నొసగుచున్నవి. ఇవి, రెండు చిన్న గ్రామములలో నిర్మితములు. చుట్టు ప్రదేశములు. గర్భమునం దంకట వన సమదాయము. ప్రతేక విస్త్రుతములలో నున్నవిగాన, అచ్చటి భూము లతి చాక గనుక, ప్రతి కళాశాలయు, అధము-20-యకరముల విస్తీర్ణము కల్గిన లోట కల్గియున్నది. విశ్వవిద్యాలయ "పార్కు" అను లోట మతోకటి, 100 యకరముల విస్తీర్ణ గల్గియుండును. వనములు, నదులు, వ్యావసాయకలోటలు భూముల మధ్య నుండుటవలన, విద్యార్థి భావప్రవాహ కేగమెట్లత్యద్భుతముగ మోయుచున్నది. వానిలో సహజముగ గంధీరమైయుండు వృద్ధయ పుష్ప మెట్లు వికసించు నదియు, చుట్టులచే తయార కాబడిన చురుకగు మెడనున కట్లు గర్భావసంపదల పదము కల్గించు నదియు, బురులచే నమోహితులగు, ఇట్టి పరిసరములలో చదివిన మన పూర్వుల గురించి చదువు విూతు వాగిన ననగత్యము. 'ఇన్ మమోయిం' చదివినవారికి చెప్ప నవసరము.

ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయపుత్ర ముండుటవలన లాభములనేకములు గలవు. పట్టణముల గున్న విద్యార్థి, తన చుట్టునుండు, ప్రపంచముఖముల బొందుమందు, స్త్రీపురుషుల జాను చుండును. వారి కరీర సౌఖ్యములగూర్చి విమచించును. యుక్తవయస్కుడైన యెట్టి విద్యార్థికి, తా నొక పెద్దవాడై అటులే, ప్రపంచ, కారితక సౌఖ్యముల బొంద నిచ్చ యుదయించును. అంత, తనచదువు, అందుకొప్పుతనముకు రాగోరుటకు మాటు, తన పరిసరముల నెద్దానికి ఎక్కువ గౌరవము కలదో, అట్టి సాంసారిక సౌఖ్యులందు కుతూహలత బొంద ప్రారంభించు. ఇది, మానవ మనశ్శాస్త్ర సిద్ధాంతము.

ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయ గ్రామ మగుట లోడనే, చదువునకు ప్రాముఖ్య ముచ్చట పరుగిగు చుండును. విద్యార్థి యన్న ప్రత్యేక గౌరవ ముండును. ఉత్తమవిద్యార్థికి నర్వగౌరవములు కల్గుట విశ్వవిద్యాలయ, అటు పాటుల విసోదాధమే పరిసర గ్రామవాసులు అప్పు డప్పుడు వేంచేయుట కల్గుట జూదు యుక్తవయస్కుడొ విద్యార్థి కేంతయో లాభము కలదు. అతని చదువునంజే తనలక్ష్యము గానగును. చదువుకు గౌరవము కలదని దృష్టించరమా. చదువుకొనువా డన్న ప్రపంచ మెంత ముచ్చటగా జూచునో కనుపడును. అంత నతనిమన స్సెప్పుడు సరస్వతివై వ్యామోహత జేచియుండు.

కళాశాల పీఠులలోడనే, కలిసికొనునది తనలోడి విద్యార్థుల. తక్కించున దెల్లప్పుడు ఉత్తమవిద్యార్థులకులతో. ఆకుకొనునది హాస్యముగ మాటలాడు కొనునది, భాషించునది నాగరికత జేచియుండువలతో.

అట్టియుడ విద్యార్థి నూతనభావనకలన్నదై, విశ్వ మానకప్రయోగిస్తూ గౌరవార్థ వ్యాగబుద్ధి వహించి కొద్దికాల మువీడి చదువన్న గౌరవము కల్గి నాగరికతను వృద్ధి గావింపను.

ఈ కారణమువలననే, ఆక్స్ ఫర్డ్ కేంబ్రిడ్జి విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు జాతియసౌభరిర్యాగమునం దిట్లు ప్రాముఖ్య మగు పని జేయుచున్నాడు, చేసి.

మనకు ఈశంకు పత్రములకంటె చిన్న గ్రామములు, మన కళాశాలల వంతుల క్రేయస్కరము.

ఇచ్చట, క్లాసులో నుపన్యాసములిచ్చి విద్యార్థుల, తక్కినవోటులలోడలే, మనదేశమునందులే, పంపుటయో కాక, బాటుని ప్రత్యేకగడియందు, గృహోపాధ్యాయుడు తయారు కావింపుచుండును. ఇంటికడ చదువనివో నీతడు బాల్కనా, రెండు, మూడు పర్యాయములు వేయుట, పిమ్మట సరి యగు పద్ధతికి రానివో, ఒకటరముకు వెడలబంపుట కధికారము కల్గి యుండును.

మనదేశమున, బుట్ట తయారచే యడలంచుటయే తప్ప (అదియు సరియగు పద్ధతిగ లేదని క్రిందటిసారి తెల్పితి), తనా ద్యాధ్యతై కాని, బాలునిడదడి నిర్మలముగ నుంచుటకు గాని ప్రయత్నించుట లేదు.

ఇచ్చట నట్లు కాదు. చదువుల కేంద్ర ప్రాముఖ్యము గలదో, అంతగా, అటుపాటులకు లెక్క చేయదును. ఈ యూనివర్సిటీ లలో చదువువారేలేన, అటులనే జేరనివో, పోకనపాలగు. విశ్వవిద్యాలయ ప్రత్యేకలాభమునకు దూరదొ, నిర్భక్తదొ. అట్టిపునులు మన భారతీయులలో నిచ్చటివారిలో, కొలది నుండి కలరు.

కళాశాలవిద్యార్థి సంఘమునందు, విశ్వ విద్యాలయ విద్యార్థి సంఘమునందు, మాటలాడఁ బ్రయత్నించుట తప్పనిసరి యగు.

అడవారిలో తిరుగుటకుగాని, అటులాడుటకుగాని, పట్టకు దాన్నింగులు, త్రాగుటలు జరుప విద్యార్థికి వలన పదియ రాత్రి 10 గంటల మించి, ఇంటివెలుపల నుండిన కారణ మారయబడును. ఇంటియజమానురాతే, వీని తనిఖీచేయు. ఇటుల, చెడ్డనడకడికలనుండి, అలవాటులనుండి, విద్యార్థుల రక్షించబడుదురు.

ఇతరవోటులందు, మనదేశమునందు, బాటులకు, ఉపాధ్యాయులకు, ప్రత్యేకసాంగత్యము, సంబంధముండుట సాధ్యము ఇచ్చట నట్లు కాక, గృహోపాధ్యాయుడు బాలుని తనకుమానుగ జూచు. చదువై నపిమ్మట, ఖులాసాగా, మెడవై చేతులు వేసికొని మాట్లాడుకొందు. అలగూర్చి భోజనము, నగలు, అన్నిటి ముచ్చటించును. మనపురాతనపు విశ్వ విద్యాలయములలో నిట్టిగురుశిష్యసంబంధముం దెసని విందుము. గృహోపాధ్యాయులు అప్పుడప్పుడు మారుదురు. వీరే, తిరిగి తరగతిలో నుపన్యసించువారు.

ఇచ్చటి యుపాధ్యాయులగూర్చి యాలోచింతము: వి. పి. హాస్య, మొదటితరగతియందు పాఠ్యమైనగాని, గృహోపాధ్యాయులయొద్ద దొరకదు. ఇందు, ఏ 10 వత్సరముల గడిపి చేరుచుండినగాని, డిగ్రీ అనుతరగతికి రాజాలదు. ఈస్థితిలో రీతవ్యమైన నడవనిది ప్రాఫెసర్ కాబాలదు. ఇం దెన్ని యోవత్సరములు గడిపి, దేశవిభ్యాతి నొందినగాని ముద్దు ప్రధానోపాధ్యాయుడు కాబాలదు. కాన, ప్రాఫెసరగుట, మహాగొప్పసంగతి. అభ్యర్థికి మహాభాగ్యము. ఇచ్చటి, ప్రాఫెసరు మేధావంతులు, ప్రభాసంయుతులు.

కళాశాలగూర్చి విచారించు: ధనాధ్యుల యుదారరచే, కళాబ్రతులనుండియు నిచ్చటికాలేటిలు, ప్రత్యేకముల ధనముల కల్గియున్నవి. ప్రతి కాలేటి, దాని కార్యనిర్వాహక సంఘముచే బరిపాలింపబడుచుండు. ప్రతిదానికి, కొందరు, ప్రాఫెసరులు, ట్యూటరులు ఉపన్యాసకు లుండురు. వీరికి, జీతములు, ఆయాకళాశాలములధనపరిమితివై నాధారపడి యుండును. కనుక వై. జిప్పిన యుపాధ్యాయ తరగతులలోగూడ ఉత్తమకళాశాలకు వచ్చువా రెక్కుడు కోట్లొప్పులై యుండునలయును. ఈ కార్యనిర్వాహక సంఘమువా లొక యుపాధ్యాయుని నెన్నుకొనువో, వానిని, విశ్వవిద్యాలయముకారం గీకొరురు.

ప్రతికళాశాలకు, అన్ని విధముల విషయముల బోధన కల్గి తరగతుల యుపాధ్యాయు లుండురు. ఒకబాలు డెన్ని కళాశాలకుం జోయి, అన్ని యుపన్యాసముల విని నచ్చుట కధికారియై యున్నాడు. కాని, ముందు తన కాలేటి, గృహోపాధ్యాయుని, తనకళాశాల విషయమై సంశ్చిప్తపరచవలయును. ప్రతిక్లాసుకు పోయితీరవలయు నను నిర్బంధములేదు. ఏమి చేసినను, ట్యూటరుకు సమాధాన మిచ్చుట చూచును.

ప్రతిపరీక్షయు, సంవత్సరమునకు మూడుమారులై న నధమము జరుపబడును. అన్ని విషయముల కొక్కసారియే పరీక్షకు గూర్చిన నిర్బంధమిచ్చుట, మనదేశమునందులే, లేదు.

ఆకారణముచే, అచ్చటవలె, అన్ని యుగల్గించి, తన స్వసంపాది తజ్ఞానరహితము గా, పరిజ్ఞాపరముల వ్రాయనగత్యము. ప్రత్యేక ప్రత్యేక విషయ సమాహములకే, పరీక్షకు పోవును గాన, వానిలో, తన స్వసంపాదితజ్ఞానమును జూప సాధ్యమగును. అట్లు మాపెట్టివనే, ఉపాధ్యాయులు సుత్యప్రసాదించెదరు. ప్రత్యేకపాఠపాత్రములే విషయమునకుండవు. ఫలాని పాత్రముల జరువుట మంచిదని సలహా నొసంగెదరు. బాలు డవి చదివినను, నగువకున్నను, తనవిషయమున, జీర్ణించుకొనిన అంత సయితముకు జ్ఞానము జూపెట్టినక జాలును. కాన, కలన వారికిచ్చుటకు తావు కానింపదు.

పరీక్షలు త్వరత్వరలో వచ్చుచుండుగాన, ఒకవేళ తప్పినను, కాలనష్ట మెక్కుడుండదు. బాటుగు నిరుత్సాహుడై, కొన్ని నెలలు వృధాగా దిగులుండు డడపి, వినుగుతో నచ్చవరుట మనదేశపు తప్పినవానివలె జరుప నిచ్చట సాధ్య పడదు. వెంటనే మూడుమాసములలో పరీక్ష కలదు. దానికి చదువ బ్రయత్నించవలెను. కాన మనవలె కాలనష్ట ముండదు. ఉత్సాహకూన్యత కలంగదు. ఆకావిరక్తి కల్గుటకు సాధ్యము కాదు.

పరీక్ష లైనవెంటనే, వారములో కొన్నిటికి వక్షము, నెలలో ఫలితములు తెలియును. విద్యార్థి వానికై యెదురు

జూచుచు కొట్టుకొనుచుండు వ్యావయమో చదువలని యాతురతతో స్థిమితములైన మనములో మనదేశములోవలె నెలలు జరుప నగత్యములేక హాయిగా త్వరలో నిచ్చటిఫలితముల నెరుంగలడు.

తరువాత, ఇచ్చట పరీక్షకు పోవువారిలో 70% తప్పక పాస్గుండురు. అచ్చట, పరీక్షకు పోతగువారికై ప్రత్యేక పరీక్ష నెట్టి, అందు తీర్పులైనవారుమాత్రమే పరీక్షకు పోయినను, 25% పాస్గుట కష్టసాధ్యమగుచున్నది. దానికెల్ల కారణములు జేరుగలేవు. సంవత్సరమునకొక పరీక్ష యగుటచే, సరిగా తయారుగాని విద్యార్థి కూడ, సంవత్సర మేల వృధాచేయవలె గనుక, ఈపరీక్షకే పోయిన, గృహవశాత్తు పాస్గుయ్యెడనేమో ఒకవేళ తప్పినను దండు గేమి యని, పరీక్షకు పోనుంకించు. ఇట్టి దర్పిదు లెందరో యుండురు. తత్కారణముగ భయంకరమో ఫలితము లుండ. ఈతప్పినవాడు తిరిగి, పరీక్ష కేమరుజూచుచున్నప్పుడు రెండుమాసములు, దివిలూచే, వినుగుచే కొన్ని మాసములు డడవుదురు. చదువలసినంత చదువు, చదువరు. అంత వెనుకటివలెనే యుండును. ఇక తప్ప కేమి చేయుదురు.

ఇచ్చట త్వరత్వరలో పరీక్షలు వచ్చుచుండు కాన బాగుగా తయారుకానిది పూర్తిదైర్ఘ్యము లేనిది పరీక్షకొకడు పోను. కాన వాడు తీర్పుడై తీరి. తప్పటన్న నచ్చట సహ్యముగా నుండు. అదియు బాగుగా మార్పులరానివో హాస్యాస్పదము. మనదేశమున పరీక్షైన చాలునని వేంకటేశ్వరనకు ప్రయత్ని విరిహితముగ మ్రొక్కుదురు. ఇచ్చట మొదటితరగతి రెండవతరగతిలో రావలయు నని కలవరింతురు. మొదటి రెండవ తరగతుల కని చదువువాడు మూడవతరగతిలోగూడ రాకం దులకుతప్పను?

మనవిద్యార్థులలోగూడ నొక్క గొప్పతప్పిదము కలదు. వారి కేమందొక్కమో గవ్యస్థానము. అందుకే పరీక్షయే ముక్తి. అంతియో కాని తనపరీక్షవై కాక తనచదువువలన కల్గిన స్వకృతివై నాధారపడ నిచ్చ యుక్కునికిగూడ కొన్ని వోటుల నుచ్చట్లు లోచదు. అందువలన వారికుత్సాహము తక్కువ. చదువుకు తక్కువ. ఆలోచించుట కూ న్యము. వల్లించుటెక్కువ. ఇక తప్ప కేమి చేయుదురు? ఎప్పుడీయందొక్క ప్రమ పీడునో వ్యక్తివై నాధారపడ నిచ్చ గింతుమో ఎప్పుడు మన విద్యార్థులు జాతీయాదర్శప్రేరేకులయ్యెదరో దాసత్యబుద్ధిని బరిత్యజించి స్వతంత్రకృతి సంపాదింతురో అప్పుడే స్వరాజ్యము లభ్యమౌ. అదియే నుదినము. అచ్చటనే మహాద్భుతి మహాదాదస్ఫలితము కాననగును.

ఇచ్చట ప్రతియూనివర్సిటీయు అన్ని విధములగు చదువీయ ప్రయత్నించుచున్నది. కాని కొన్ని విషయములందే దానికి పేరు కల్గుచున్నది. ఇతరవిషయములలో తయారగు వాని బాటుగు నిరర్థకులు కావన్నను ప్రతిభాకాలురు కావ న్నారు. పరిసరముల ననుసరించి ప్రత్యేకకళకుల ననుసరించి మూలభన పరిమితులవై నాధారపడి కొన్ని విషయములు కొన్ని ప్రతేకములందే ఉత్తమముగ బోధింప ననునగును. అట్టి యెడ అనువుకాని ప్రతేకములలో గూడ, అన్ని విషయముల బోధింప బ్రయత్నించుట కాల, ధన, బాలరబుద్ధి, వ్యయము గదా? లడను ఎడింబరోలో గొప్ప ఆస్పత్రులు కలవు. కాన అచ్చట పాశ్చాత్యవైద్యము బోధించుటకు సాధ్యమగు. ఆక్స్ ఫర్డ్ కేంబ్రిడ్జిలో ఏవసరుకులేనిది ఆకాశ్రమనే బోధింప బ్రయత్నించుటవలన లాభమేమి? అచ్చటి పట్టభద్రులు తిరిగి లండనుఎడింబరోల అనుభవము సంపాదించుటకు వెడల వలయును. ఆ ట్లొవర్సిసు ప్రధమపు రెండు విశ్వవిద్యాలయములకున్న పేరు ఈవిశ్వవిద్యాలయములకు వచ్చునా? ఇట్టి పార బాటులు గమనించుట మనకు ముఖ్యము.

మనమటుల, కాలమును బాలరచయనును, బుద్ధిని, తేవు ధనమును వ్యయపరుపబాలము. మనకు పరిస్థితుల కనుగుణముగ నుండు విషయములనే విశ్వవిద్యాలయముల బోధింప బ్రయత్నింపవలయును. అందులకు సర్వ విశ్వవిద్యాలయసంఘ మొకటి స్థాపించుట కవసరము. వారు, ఎక్కడి, ఏయేవిషయ బోధనకు బూనుకొనవలయునో తీర్మానించుట ముఖ్యము.

తరువాత విశ్వవిద్యాలయమిస్త్రగత యెంత తగ్గిన సంత మంచిన. మనదేశమున ఒక్కవోటునే కాలేటిని నిర్మించి వాని నొక విశ్వవిద్యాలయముగ జేసి అచ్చటికి మనవిద్వల బంప ధని కులమై మనమందర ముండలేను. కాన కళాశాలలైక ప్రత్యేక మగు వోటుల ఈ ఆక్స్ ఫర్డ్, కేంబ్రిడ్జివాని ననుకరించుచు నుంచుటలియముఖ్యము.

బాటుర జీతములగూర్చి మహాద్భుతి సలహా నంగీకరింపుచు క్రొత్తనూచవలధనమును బాటురచే సంపాదించజేయుటకు జేయగల సంఘమును నిర్మించవలయును. లేనివో ధనవ్యయ మున జేకము భరించలేదు. నెన్నుకు కొంతకాలమువరకు, పాశ్చాత్యవిద్యావేత్తల గొని రావలసియున్నది. వారికి జీతము లెక్కుడీయవలెను. కాన ముండే, ధనస్పృహికి విధాన మాలోచించుటలియముఖ్యము - సశేషము.

అనహాయోగ్యము

బొంబాయి అల్లరులు తగ్గుట

మహాత్ముడు శుభవాసనియమమును చాలించుట
అల్లరులు 22-వ తేదీకి పూర్తిగా తగ్గిపోయినది. గాన యవరాజు చాల ననుకూలపరిస్థితులను సద్భావమును కలిగి యుండ బొంబాయిసందర్శనమును ముగించెను. అన్ని జాతుల సంఘముల నాయకులను కలసి పనిచేసి గాంధీని నెలకొల్పి గలిగిరి. 22-వ తేదీని గాంధీమహాత్ముని మందిరమునందు సభ జరిగినది. 100 మంది సహాయ అనహాయనాయకులును వివిధ జాతిసంఘముల ప్రముఖులును హిందూ మహమ్మదీయ పార్టీ తోడు క్రైస్తవనాయకులును వచ్చిరి. మోదీ, నటరాజును, దగ్గసు, పురుషోత్తమదాసు, తాకుర్దాసు చోటానీ, కడియ్యూరు, మహాత్ము గాంధీ, కే. టి. పాలు (వై. ఎం. సి. పి. కార్యదర్శి) గార్లు తమతమ జాతిసంఘముల పక్షమున అత్యంతానుకూలమునః స్థితులను వెల్లడించి మైత్రీసద్భావవాదానమును గావించిరి. సభ ముగిసిన పిమ్మట వారందరును కలసి ఉపాహారములను భుజించిరి. మహాత్ముడు గూడ శుభవాసనలమును చాలించి భుజించెను. సరోజినీదేవిగారికి తగిలిన దెబ్బను గూర్చి పలువు రామెకు వ్రాయగా ఆ దెబ్బ కేవలము ప్రమాదమునకే తగిలిన దనియు, అల్లరు లారంభమైనది మొదలు జనసమగ్ధ మధికముగ నున్న తావులందు గుంపులలో జోరబడి తాను తిరుగుచున్నను యెవ్వరును ఎట్టి దౌర్జన్యములను తనపట్ల మాపలేదనియు దేని గారు ప్రకటించిరి.

లాహోరుశిలావిగ్రహము-గాంధీమహాత్ముడు

లాహోరులోని లాహెన్స్ శిలావిగ్రహమును బలవంతముగా నూడదీయవలెనని మహాత్ముడు బోధించెనని ఆపోసియేటెరు ప్రెసువారు ప్రకటించిరి. మహాత్ముడట్లు బోధించెనని పంజాబు దొరతనమువారు సమృక్ మహాత్ముడుకు తిండి సంపగా దౌర్జన్యమున శిలావిగ్రహమును తొలగింపవలెనని తా నొప్పుచును బోధింపలేదని మహాత్ముడు మరల తిండివార్త నంపెనని పంజాబు దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ఢిల్లీ విదేశీబట్టల వర్తకుల శపథము

విదేశీబట్టలను జహిష్కరించు ప్రయత్నములవలన 6 నెలలవరకును విదేశీయులనుండిగాని వంక బొంబాయిరాష్ట్రముల నుండిగాని విదేశీబట్టలను తెప్పించుకుంటుట ఢిల్లీ వర్తకులు శపథముచేసిరి. అందువలన పెద్దవర్తకుల దుకాణములవద్ద వంటియుల బోధనము నిలుపబడినది. చిల్లర వర్తకులదుకాణములవద్ద మాత్ర మే జరుగుచున్నది.

జమయితులు లేమా సభ

లాహోరులో యీ సభ 21 వ తేదీని వుదయము 8 గంటల మొదలు రాత్రి ఒంటిగంటవరకు ప్రాజ్యోకాలలో జరిగినది. 21 వ తేదీని సభ కదివరకు కంటే మిక్కిలి హెచ్చు మంది వచ్చిరి. హిందువులు గూడ కొందరు వచ్చిరి. కరాచీ తీర్మానములను స్థిరపరచుచు స్వజాతి మహమ్మదీయులను వధించుటకు వైనికులను ప్రభుత్వమువారు విని యోగింతురు. అది పాప కార్యముగా నవైనిక నివిలు సంబంధములగు ప్రభుత్వోక్త్యోగముల నన్నిటిని మాన వలెనను తీర్మానమునుగూర్చి దేసబందు ఉలేమాలు మురాత జాహానుసు, మల్లీరు అహమదుగార్లు మున్నగువారు ముచ్చటించిరి. అస్సఫ్ తేజ్ అబ్దులుకలాం అజదుగారు రాజాలకపోవుటచే మాల్వీహాయిరు రహనును (దేవబందు) గాద్యక్షుతరంపించిరి. 21-9-21 వ తేదీని ఢిల్లీలో జరిగిన కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో మోదీంపబడిన తీర్మానము లన్నిటి నీసభవారు స్థిరపరచిరి. ఏ తీర్మానము నిమిత్తము ఆలీసోదరులు మున్నగు ప్రముఖులు షేంపబడిరో ఆతీర్మానము నిర్ధారణగా స్పష్టముగా మహమ్మ దీయమతవిభజనలలోని అంతర్భాగములే. 1800 ఏండ్లనుండి అని అచరణమునందున్నవి. పలుసారులు ఈదేశమున ప్రకటించబడి నవి. వానినిమహమ్మదీయులు ప్రకటించుటకు సాధ్యముగాదు. అసతీర్మానము కడపట నామోదించబడెను. ఈభగవదాజ్ఞను స్పష్టపరచుట యీవిషయమునమును మహమ్మదీయులందరికిముఖ్య కర్తవ్యముగాన మహమ్మదీయులందరునునునిలవవలెను. ప్రభుత్వమువారు ఫటావాలను బహిష్కరించుట అక్రమము. పోలీసు వైనిక దళములలో మహమ్మదీయుల తీవ్రభుత్వముక్రింద పని చేయుట పాపము గాన ఆపవలను మానివేయవలెనని ప్రతి మహమ్మదీయుడును బోధింపవలెను. మహమ్మదీయులు అల్లారు

మహమ్మదును సేవించవలెను. ఖురాను పవిత్రతనుకాపాడవలెను. తురుష్కులకు తోడ్పడవలెను. ప్రతిసభలోను ఫటావాలను తైర్జముగా వెల్లడించవలెను. అని వులేమాలు బోధించిరి. భగవంతుడు మహమ్మదీయ మతరక్షణభివృద్ధియును కలుపాపాని కొనం గను గాన మహమ్మదీయులందరును కలులుపాపాను తోడ్పడ వలెను. భిలాభతువిషయమున ఆదేశిప్పిన ప్రారబుద్ధిగల బ్రిటిషు దొరతనమునకు సహాయముచేయవలెనని అని హాలానా మహా నీరు అహమదుగారు చెప్పిరి. గోదభ ఖురానులో విధింప బడినది. దానిని మహమ్మదీయులెవ్వరును మానకక్కరలేదు. గోసంరక్షణమునిమిత్తము హిందూమహమ్మదీయమైత్రీని కలిగిం చిలినని హిందూసభలో గాంధీగారు చెప్పిరి. అదియే నిజమైనచో గాంధీగారు సమృక్ ద్రోహ మొనరించినని మహానీరు అహమదు గారుచెప్పిరి. అధికారికత అంగోరానిధికి భగవంతు మసూలు చేయగా వెళ్ళుచేలచటనే వసూలయ్యెను.

గుంటూరుమండల కార్మి 7 నుసంఘము

అస్పృశ్యతానివారణము

ఈ నెల 10 వ తేదీని 25వన మహాసభలో నామో దింపబడిన 9-10 తీర్మానముల నమలులో వెల్లడుటకు ప్రచారకు లందరును సంఘసభ్యులును ప్రయత్నింపవలెను. వారు పంచ ములపల్లెల కేగి బోధింపవలెను. కార్మి 7 ను ఆదేశమును మన్నిం పనివారి పాలములను దున్ను లైకులు పాలములను వదలి చేయవలెనని బోధింపవలెను. వ్యాయవాదవృత్తిని మానినవ్యాయ వాదులు తిరిగి సడదులకు వ్రాసిచో ఆ దరఖాస్తులను రద్దు పరచవలెను. జాతీయపాతకాలల యుపాధ్యాయులు పరస్పరము ప్రంభములను గూర్చి నూరకలను మండల కార్మి 7 నుసంఘ కార్యాలయమునకు పంపవలెను.

అనంతపురము- కఠినశాసనములు

గుంటుజన్మేష్ట్రీలు అత్యవసరముగా రావలెననికోరగా డివి జనలు మేజిస్ట్రేట్లు వెంటనే వచ్చెను. రామిరెడ్డిగారిని వదలిన అల్లరులు జరుగును. ఇంకను జాలమండిని పట్టుకొనవలెను అని గుంటుజన్మేష్ట్రీలు చెప్పగా డివిజనలు మేజిస్ట్రేట్లు రహస్యముగా జంబులుగా రామిరెడ్డిగారికేసును విచారణచేసెను. పదిమంది పిల్లల భజనతో రామిరెడ్డి రాగా భజనమామని ఆజ్ఞాపించితిమి అతడు వినలేదని మేజిస్ట్రేట్లు సజీవస్పెక్టరు గ్రామమునకబు సాక్ష్యమిచ్చిరి. రామిరెడ్డిగారిని 50 రూపాయలకు జామీనిమ్మ నగా ఆరేడియ్యవలెను 6 నెలల ల క్షి వి ధిం చి రి ఆరేడియ్యి మి త్రు లు ప ని చే యు చు న్ను వ్యాయ వాదిని సభాపతిరావుగారు ఆరేడియ్యి మాడగోర వల్ల గాదని. ఉద్యోగుల చర్య అక్రమ మని ప్రజలందరును భగోషించు చున్నారు.

సాలూరుపేటలో నోటీసులు

తలుపుర వేంకట శుబ్బయ్య మిడుతూరి వుదకర్త గార్లకును మరి 13 మందికిని 144 వ శక్త సుక్రింద నోటీసుల నం పిరి. 20 వ అచటనే విచారణ జరుగును.

మేడం వెంకయ్యశ్రేష్ఠిగారిపైని కేసు

కర్నూలులో మేడం వెంకయ్యశ్రేష్ఠిగారు మద్యపాన నిరసనప్రచార మొనరించినందులకు వారేపైని కేసు చేయబడినది. కేసు విచారణ కర్నూలుకు 22 మైళ్ళలో నున్న కలవలో 24-వ తేదీని జరుగును. అందులకు 23-వ తేదీని కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి సభమున సభ జరిగినది. 24-వ తేదీని కర్నూలులో వారతాళమును జరిపి యావచ్చుండియును కలవలో జరుగు విచారణకు వెళ్లుటకు తీర్మానింపబడినది.

చార్తాలు:—పకాసా, దండమాడి, పెద్దపోలు, కస్తా నుపాలెం, పులిటిడ్డ, అమృతలూరుగూరుములలో 17 తేదీని చార్తాలు జరుపబడినవి.

పెదమెకురుగ్రామములో 11 తేదీని సభజరిగినది. కారా గృహముల కేగిన దేశభక్తుల సభించించుచు, కరాచీ తీర్మాన మామోదించుచు తీర్మానములు గావించబడినవి.

కర్ణాటకమున మధ్యమిక పాతకాలకోటకు జిల్లా బోర్డువారి కొక భోజనవసతిగృహమును యేర్పాటుచేసి యున్నా రు. దీనినిమిత్తము జిల్లాబోర్డువారు హెచ్చుగా ద్రవ్యమును వెచ్చించియున్నారు. భోజనవసతిగృహపు ప్రారంభదినోత్సవ మినెల 16 తేదీ ఈ తాలూకా తహసీల్దారుగారకు మ-రా రా-శ్రీ సి. గోవిందకాజ మొదలియార్ బి. ఏ. గారి యాధి పత్యముక్రింద జయప్రదముగా జరుపబడినది.

మాపలాల విషవము

21-11-21 తో నంతమగువారమునకు

చెన్నపురిదొరతనమువారి ప్రకటనము

వైనికవిజృంభణము హెచ్చుగా నుండెను. బెయ్యూరు నది కు తీరదక్షిణముల నన్నేమము బాగుగా జరిగినది. చాల వాట్ల మాపలాల పట్టుదలతో నెడిరించిరి. మాపలాలలో నీవార మున 239 మంది చాతులైరి. 54 గురిని 31 క్షరంగులను వైని కులు పట్టుకొనిరి. సేనలకు సూడ సవ్యము కలిగెను. ఒక గూర్కా ఉద్యోగి హతుడయ్యెను. ఒక బ్రిటిషుఉద్యోగికి అపాయకరమగు గాయము తగిలెను. అచట నింకను కొద్దిగా మాపలా లున్నను కొంతకాలమువరకును వా రెరింపబాలరు. తూర్పుబాగమున సేనలు లేకుండుటచే నచటిమాపలాలు 14 వ తేదీని పండి కాకు గూర్కాపిదముపై గలిసిరి. పిమ్మట పోరుజరిగెను. 234 గురు మాపలాలు హతులైరి. ఒక బ్రిటిషు వుద్యోగియును మరి ముగ్గురువైనికులును చనిపోయిరి. 34 గురు వైనికులకు గాయ ములతిగిలెను. ఈవారమున మాపలా లతితెగువనుమాపిరి. చేం బురెరి:ద్ద గొప్పమాపలాగుంపులు పెద్దనాయకులందరును చేర్చిరి. వారు సే.తో.పోరెవో చాల మేలుకలుగును. మాలాపురము కొం డొట్టిపాంతములవారు లొంగి పోయెదమని వ్రాయుచున్నారు. ఒకసేన చెర్కాలూర్ద 7 గురిని హతముచేసెను. 22వ తేదీనివరల పోరుజరుగునట్లున్నది. అందరును కిద్దముగా నున్నారు. 16 ఎట క్కరానండి 40 మంది నడుగనికి వచ్చిరి. అచటమాపలాలు లేకు గాని 20 వ తేదీని వత్తునని తెలియుచున్నదని వారుచెప్పిరి. కున్నమంగలమువంక చాలమంది బంగిపోవుచున్నారని వై నాడు సేనాని తెలికెను. కల్లికోటగోడవన కొన్నిటిమకాణముల తెర చిరి. కొందరు స్త్రీలు వెల్లిరి.

విచారణ

ఎలెడెడతలంచులో కల్లుదుకాణమును తగులబెట్టినందు లకు 7 గురికి చెరి 6 ఏండ్లును, 4 గురికి చెరి 4 ఏండ్లును కఠిన శిక్ష చేయబడినది.

మెసపోటోమియా

ఆంగ్లేయుల విధానము

కీమదగారు నానారాష్ట్రసంఘమువారి యెదుట మెస పోటోమియాలో ఆంగ్లేయుల ప్రబలించిచు విధానమును జెలియ జరిచిరి. థెసెలురాజుతో సంధి నొనర్చుకొనినయెడల మాండే టరి అధికారము దివ్యముగ నొనసాగును. ఆంగ్లేయుం దీవిషయ ములుండవలెను: (i) విదేశీవ్యవహారములపై నాంగ్లేయుల కధికార ముండవలెను (ii) బ్రిటను వారి అంతర్జాతీయ నిబంధనలను అచటలోవెట్టుట (iii) అకసరములైన ఆర్థికవిషయములపై నధికారము. సంధివలన మెసపోటోమియానుం దాంగ్లేయుల సంబంధము నిర్ణయింపబడును. ఇందువలన నానారాష్ట్రసంఘ పక్షమున బ్రిటిషువారి మాండేటరి అధికారమునకు లోప ముండదు.

పోర్చుగీసు గవర్నరు బొంబాయికి వెల్లి, 21 వ తేదీని వేల్పుయ్యరాజుగారితో బసచేసెను.

నంపూరామాయము (ద్రామా)

ఇది వాటకసమాజములవారి ప్రదర్శనమున కను కూలముగ నుండునటుల ఒక్క గాత్రం 28 పోవునట్లు అద్భుతమైన కీర్తనలతో రచనంతమైన పద్యములతో జహుచక్కగా జి. కోటీశ్వరావుగారిచే వ్రాసబడినది. చదివితీరవలెను. వెల రు. 1-4-0.

ఈ నెలఖరలోగా అర్ధ రియ్యవారికి మాత్రము రు. 1-0-0. పోస్తేజి రు. 0-6-0.

శ్రీ కన్యకామ్మవారి పాటలు

వెల రు. 0-5-0. పోస్తేజి రు. 0-5-0. ఇందు వైకుంఠ గోత్రములు వివరములున్న గలవు.

హాస్య గ్రంథములు

ప్రతి 1-క అదా ఖరెను.

(1) అంతగమ్మత్తు, (2) లైలుచిత్రం, (3) బోగం తేను, (4) ఆడంగుల మచ్చట్లు, (5) ఆడహామ, (6) మగ హామ, (7) కలివార్త, (8) కళ్యాణపురం, (9) భగము- తై నము, (10) పడుచు పెండ్లాడు, ముసలిమగడు, (11) తన్ను, (12) కథల కామరాజు.

పోలిశెట్టి రామయ్య,

శ్రీ సీతారామాంజనేయకంపెరి, బళారు, బెజవాడ.

వృత్తాంత లెఖలు

ఉయ్యూరు

ఈనెల 18 వ తేదీన పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా కార్యకర్తల మిటినింగు జరిగిన తర్వాత మధ్యాహ్నం 3 గంటలు లగాయతు 4 వీరంగం గల జరిగింది. ముందు 2000 మంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి. శ్రీయంత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుపంతులుగా కార్యదాధిపత్యము వహించి నొక దీక్షాపత్రమును గావించిరి. సభ్యులను నములు కలిగి ఉపన్యాసము సాంఘికయోగవరకు నిశ్చేష్టులై నిశ్చయముగా నుండిరి. తర్వాత జాలాది అంశ నేయచాదరిగాను బహురాజు అప్పారావుపంతులుగాను అయంచితల సమ్మేళనసంహారము మొదలయినవారుగాడా ఉపన్యసించిరి.

పేర్లీసా మొలుగు 2 దేవులపల్లి వెంకటేశ్వర్లుగారు 3 వాడ సత్యనారాయణగారు తనతమ బోధనకాల్లో ఉపాధ్యాయపదవులకు రాజీనామాలు యిచ్చినట్లు చెప్పిరి.

ఇదియుగాంతా బోధనకాల్లో వున్న మిగతాయెందరు టీచర్లుగాడా వరులకొనినట్లు దగిమిలను వారు చెప్పియున్నారు. ఇంక ఉయ్యూరు గ్రామములో మహమ్మదీయ బోధనకాల్లో ఖాళీ అయినది. వారికిగాను ప్రత్యేక జాతీయపాఠశాల నెలకొల్పబడినది. — జేమూరితకరయ్య.

ఉంగుటూరు

ఈనెల 17-వ తేదీన రాజమండ్రి జాతీయపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు తల్లాప్రగడ ప్రకాశరావుగారు ఎమ్. ఎ. గారు యింకాయెందరు తమతమ తాలూకా ఉంగుటూరు గ్రామమునకు విచ్చేసి సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిపిరి. ప్రకాశరావుగారు యవరాజు బహిష్కారమును గూర్చియు కానసోల్లంపునమును గూర్చియు సుపన్యసించినతరువాత కొద్దిగా విదేశవస్త్రదహనము గావించబడెను. ఆరాత్రి శ్రీయంత తల్లాప్రగడ సరసిహళ్ళగారును శ్రీమతి సుందరమ్మగారు వచ్చిరి. వరుశాడు ఉదయమున సగరంకీర్తనము గావించబడి విదేశవస్త్రములు బోగుచేయబడినవి. మధ్యాహ్నము శ్రీలకు ప్రత్యేకసభయందు సుందరమ్మగారు పాల్గొనించిరి. సాయంకాలము మలపురుషులసభ జరుపబడి విదేశవస్త్రదహనము గావించబడెను. గ్రామస్థులందరు సుమారు 800 ల విలువగలబట్టల నిచ్చి కృతకృత్యులయిరి. 19-వ తేదీన వరల శ్రీలసభ జరుపబడి విదేశవస్త్రదహనము గావించబడెను.

బంగోలు.

ఈనెల 16-వ తేదీ రాత్రి శ్రీయంత కుందుర్తి రామమూర్తిగారు గాంధీమహాత్ముని పవిత్రతీర్థమును నేటివరకు హరికథాపాఠమున జెప్పి, ప్రేక్షకుల శాసనదండముద్రులందొలగాడించిరి. ఆతరువాత 17-వ తేదీ ఉదయమున సాక్షాత్త ముచరించి, మా పురవాసులలో కొందరు భుక్తకర్తవస్త్రములను ధరించి, ఉద్యమమునకు బయలుదేరిరి. జాతీయపాఠశాల విద్యార్థులను, కార్యకర్తల వాలంటీరులను, జాతీయగీతములచే మహాత్మునిగాంచి, ఆలిపోదరుల తలకుమహాశయల పటములను ఉండేసిరి. గ్రామమున అంగళ్లు లన్నియును మూసివేసిరి. హరతాళములు బాగుగనే జరిగినవి. సాయంకాలము కొండవీడ విస్త్రావణయంబున గొప్ప బహిరంగసభ, శ్రీయంత మల్లాది సుబ్రమణ్యంగారి ఆధిపత్యమున జరిగింది. యవరాజుగమనబహిష్కార తీర్మాన ముమోదించబడెను.

ప్రకృతము బంగోలునందు స్త్రీదరు గుమాస్తా లందరు 15-వ తేదీనండి, స్త్రీర్లవద్దనుండి వరులకొనిరి. వారందరు డిసెంబరు 31-వ తేదీవరకు మేము వరులకొనెదము అని చెప్పి, వారు స్త్రీవర్లవతే చేయక, వారికి మంచిబట్టలు బోధించుచున్నారు.

ధూళిపూడి

ధూళిపూడి విద్యాసంఘమువారు తమ హిందూ మధ్యమ పాఠశాలలో గడచిన మహర్ణవమునాటికే నేతపాత్రామిక కాఖను ఏర్పరచుటకు తగిన ఏర్పాటులు చేసియుండిరి. గాని కార్యదర్శిగా వైన మ-రా-శ్రీ తడవర్తి బాపయ్యగారి సలహా మీద సమిటికి ఆ పని ఆగిపోయెను. వారి సలహా ఏమనగా ఈ నేతపాత్ర సాలెలోను మాలలలోను గాక ఇతరులలో అంతగా వ్యాపించదు. ఈ గ్రామపు మాలు వృత్తిస్వాస్థ్యము లేక యున్నారు. గాన ఈ నేతపాఠశాల ప్రత్యేకముగా ఈ పాఠతత్వ మాలలకు ఏర్పరచుట యుచితము అని సలహా నిచ్చి

యున్నారు. తదనుసారముగా విద్యాసంఘమువారు ముఖ్యముగా ఈ పాఠతత్వ మాలలకై ఈ సంఘము తరపున ఒక నేత పాఠశాలను నడపుటకు దయతో తీర్మానించిరి.

లోగడ కృష్ణాపుష్కరములలో వసూలుపరచిన రు 250 లను ఇందుకొరకు ప్రత్యేకించినారు. మా గ్రామ కాపురస్తులు బ్రహ్మశ్రీ పాతూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు రెండుమగ్గులకు గాను రు 50 లను, పాతూరి పున్నయ్యగారు రు 25 లను చెల్లించి యున్నారు. ఇంతియే గాక శ్రీ పాతూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు పంచములకొరకై చేయుచున్న శ్రమ ఇం తని చెప్ప లేదు. 30 రాటుములు ఉచితముగా పంచములకు వాగ్దానము చేసి యున్నారు. ఇప్పటికి కొన్ని ఇచ్చియున్నారు. వీరు బ్రాహ్మణులు పంచములను అంటుకొనుటకు వెనుకాడరు. గ్రామమునకు ఇట్టివా రొక రుండినను జాలును.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయోపసంఘమువారు ఈ పాఠశాల నిమిత్తము రు 200 లు క్యాంక్షను చేసినందుకు వందనీయులు పంచములలో నేటి ఉపాధ్యాయులు దొరకక ఇంతవరకును పని ఆగిపోయినది. బాగుగ నేత తెలిసిన పంచములు ఎవరైనను నెలతీరములమీద తీసికొనబడుదురు. వెంటనే ఇచ్చటకు వచ్చి మాతో మాట్లాడి పోవలెను. వారు పదిరోజులలో పాఠశాల ప్రారంభించగల వని నమ్ముచున్నాము. మ-రా-శ్రీ మైసేని కృష్ణయ్య చాదరిగాను వారి కొట్లలో రెండు పెద్దగదులు ఒక సంవత్సరము ఉచితముగా నీ పాఠశాల నిమిత్తము యిచ్చుటకు వాగ్దానము చేసిరి.

నూతూరుపేట

నెల్లూరు జిల్లా నూతూరుపేటలో యీ నెల 5 తేదీ శిర్కామహాజనసభ శ్రీయంత ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య యధ్యక్షతకైకొండ సమావేశమయ్యెను. నెల్లూరునుండి శ్రీతలు తిక్కనరపు రామిరెడ్డిగారును, శ్రీధర్మాచందస్వాములు గారును, కూమాంధూరు పార్థసాధయ్యగారును విచ్చేసిరి. సభ ప్రారంభ కాలమున 3 గంటలకు ప్రారంభమయెను. శ్రీతలుభూతు వెంకటసుబ్బయ్యగారు “స్వదేశ అహింస స్వరాజ్”, మద్యపాన నిరసనము”, మున్నగు విషయములను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఆనంతపురము శ్రీయుతులు ధర్మాచందస్వాములవారు అంటరిని తనమును గూర్చి శ్రీపార్థసాధి అయ్యగారు స్వదేశానిగూర్చి శ్రీ రహింతుల్లా సాహెబుగారు మద్యపాననిరసనమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి. శ్రీ వెంకట సుబ్బయ్యగారు స్వరాజ్యమును గూర్చి గంభీరపన్యాసము గావించిరి. అనంతరము సభముగి సెను. మరల 3 గంటలకు సభ ప్రారంభమయెను. శ్రీతిక్కనరపురామిరెడ్డి గారు హిందుముసల్మాన్ సభ్యులను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఆ సంతరము కరాచీ తీర్మానము ఆమోదించబడి 1000 కివైన కేవలము గావించబడెను. సభాసంతము మహాత్ము ఆలిపోదరుల పటములతో ఉత్సవము బహుజయ ప్రదముగా జరుపబడెను. ఉత్సవముకు శ్రీయుతులు సరికెట్టి సాంబజననాయకుగారు మహాత్ముని పతమును కాళంగిరర్లముగా రచించి ఉచితముగా నొసంగిరి. శ్రీగంపల గూడెము కొమారరాజుగారి పటములను గూడ బహుచిత్రవిచిత్రములగా రచించియున్నారు. వీరి రచనకాళము బహుప్రశంసార్హము. అనంతరము విదేశవస్త్రదహనము గావించబడెను.

కాశీబుగ్గ

నవంబరు 11, తేదీన టెక్కులి రెండవక్లాసు మేజిస్ట్రేటు గారు కాశీబుగ్గ మకాంలో బ్రాహ్మణతల్ల యూనియన్ కేసు వాయిదావేసి మధ్యాహ్నం విచారణచేసి జడ్జిమెంటు చెప్పిరి. అందులో నలుగురిని ఆరేసిగంటలు శిక్షయున్న రెండు రూపాయలు నొక జుక్కానానయన్ను విధించిరి. ఇంకా ముగ్గురును పండ్లెండు గంటలునొక శిక్షయు, రెండున్నర రూపాయలునొక జరిమానా విధించిరి. అసహాయోద్యమవారులముగాన జుక్కానాన యివ్వము అనిన్ని శిక్షకు వెళ్లెదమనిన్ని చెప్పిరి. పోలీసు స్టేషన్ సదరు యేడుగురుని సాయంత్ర 6 గంటలకై తీసి కొవెల్లి ఆ వెంటనే వీరేశ్వరంవైసుండి వెండి బంగారం నగలు తీసివేసిరి. తరుపరి శిక్షనుండి విడిచివెట్టి సదరు నగలు యిచ్చుటకు లేదు అనిన్ని, నగరు వేలంవేసి జరిమానాసాముపోను తక్కినసాము మీకు యివ్వబడునని చెప్పిరి.

నవంబరు 19 తేదీ మధ్యాహ్నం 3 1/2 కు కాశీబుగ్గ బహులలో, హెడ్ కాన్ స్టేబుల్ గారును సదరు వెండి బంగారంనగలు పట్టుకువచ్చి వేలంపాడిరి. కాశీబుగ్గ బహులవారు దగ్గు పలాస రైలుస్టేషన్ వారును యితర గ్రామస్థులను గుంపులుగూడిగాని యెవరు పాడలేదు. ౫0 ర్ లు వరకుమాచి పోలీసువారు సదరునగలు పట్టుకొని స్టేషనుకు పోయిరి.

చీరాల

మృగామనునకు ౧౮-౧౧-౨౧ తేదీన చిత్రావస్తా వస్త్రపురు దొరసామి అయ్యగారు, రంగం కెట్టి గారు ను దింగి-౧౧-౨౧ తేదీన సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు రామస్వామి అయ్యగారును ౧౬-౧౧-౨౧ తేదీన కాకినాడవాస్త్రపురు, తల్లాప్రగడ సరసిహళ్ళగారు వీరి సతీతలకమగు ఈశ్వరసుందరమ్మగారును, మృగామను దయచేసి, నిర్జరారణ్యముగానున్న మాచే ఖాళీచేయబడిన గ్రామములున్న, మేము ప్రస్తుతము, కాపురమున్న పర్ణకాలమున్న, చూచిరి. వైన కనుపరచిన తేదీలయందు, వారు, చీరాలవలస పేటలో, సభలు జరిపిరి. సభలకు ముందు ౪ లేక 5 గంటలనుండి శ్రీ పురుషులు వచ్చియుండిరి. వార విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును గురించిన్ని, స్వదేశవస్త్ర ఆవశ్యకతను గురించిన్ని, హిందూమహమ్మదీయసమ్మేళనమునుగురించిన్ని, పంచములయందు మనము యిదివరకు చూపుచున్న, అంటరినితనమును వదలివేయుట యావశ్యకతనుగురించిన్ని, విపులముగా, ప్రజాసురంజకముగా మహాగంభీరపన్యాసము లాసగబడినవి. ఈ వైకార్యములయందు మనము కార్యసిద్ధిని సాందజాలనియెడల మనము స్వరాజ్యార్థులము కాజాలమని, మహాత్ముడు నెలవిచ్చియున్నారనికూడ చెప్పిరి. గవర్న మెంటువారుచేయు కుతంత్రములకు మీరు లోబడక, మునిసిపాలిటీ తీసివేసేవరకు గ్రామములోనికి వెళ్లవద్దని చెప్పిరి. అంతట ప్రజలు మునిసిపాలిటీ తీసివేసేవరకు మేము గ్రామములోనికి వెళ్ళకుండునటుల యిదివరకే తీర్మానించుకొన్నామని మహాసంతోషముతో చెప్పిరి. జయజయధ్వనులతో సభ ముగించబడినది. చీరాల రంగయ్య.

కొడాలి

దివితాలూకా తహశీల్దార్లవారు కొడాలికి ప్రయాణమై ౧౭ తేదీ అవనిగడ్డనుండి బయలుదేరి మధ్యగ్రామములలో నెచ్చటవైన ఆమధ్యాహ్నము బసచేయదలంచిరి. కాని ఆనాడు యవరాజుగమన నిషేధిత్వబద్ధతయెన్న గ్రామస్థులలో ఒక్కరైనను వీరిని ఆదరించువారు లేకపోయిరి. సాపము భోజనాది విషయములలో వీరుపడిన అవస్థ భగవంతుని కెరుక. అది అటుండ నిండు. ఆరాత్రి కొడాలి చేరిరి. కొడాలి మణేదాసుగారిచే బలవంతుగా పాడిన కల్లుదుకాణదారునిన్ని యితర కలాలీలనున్ను పిలిపించిరి. యిజారా పాడిన కలాలీ తనకు గ్రామములో నెవ్వరును తాల్లిచ్చువారు లేరనియు, ఒకచేత తాల్లిచ్చువారు ఉన్నను త్రాగువారు లేరనియు తన దుకాణమును రద్దుచేయవలసినదని యావరకే కృష్ణాకల్లెరుకు పిటిషన్ యిచ్చుకొన్నను, ఆక్టోబరు కిస్తీకి డిమెండు వచ్చినది. ఆకిస్తీకి కల్లెరుకుగారికి నిలిల్ నోటీసు యాయగా ఆనోటీసుకు యేవిధమయిన ఆర్డరును లేక నవంబరు నెల కిస్తీకూడా డిమెండు వచ్చింది. యీ కిస్తీని కూడా విధిలేక కట్టించెను. యిక తహశీల్దార్లవారు కలాలీలను గీయవలసినదనియు గ్రామస్థులతో చెప్పి తాల్లిప్పించు నాయు నీకు యేభయనప్రములు లేకుండా నేనే బాధ్యుడ” ననే మొదలగు సంగతులను శక్తివంతులలేక రాత్రింతయు చెప్పిరి గాని ఒక్కరైనను ఆమోదించువారు లేకపోయిరి. ఇంతటితో తృప్తి బొందక మరు ఉదయమున మల ఖబరు పంపిరి. తిరిగి అనేకబోధలు చేసియుండినను నిష్ఫలమయ్యెను. భయమున చెప్పిరి అదియు యంతయు ఆయెను. తర్వాత గ్రామములో యున్న పెద్దమనుష్యుల ప్రయాసముమీద పిలిపించి, రహస్యముగా నొక యింటిలో గూర్చుండరెట్టి బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వర కతులను గురించి యొక గంట సేపున్న సహాయనిరాకరణము బ్రాహ్మణులవల్ల వచ్చినదే కాని వేరేమిలేదనియు యెంతయోనేత్ర, బోధించి చివరకు తనమాట దక్కించువలసినదని కూడా చెప్పిరి. ఏమి చెప్పిన నేమిలాభము! దేశముగ్ధులందరినను సహాయనిరాకరణ మేకగ్రీవముగా ప్రబలియున్న యీతరుణముందు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేశ్వర కతులు గ్రామములో ఒక్కరి చెవులకైనను సోకి యుండలేదు. తాల్లివ్వమని రైతులును, గీయము అని కలాలీలును యేకగ్రీవముగా చెప్పిరి. పిమ్మట కలాలీ వ్రాయించి నట్లుగా యొక నేటుమెంటును వ్రాయించి, దానిపైని, శ్రేణి గుర్తు వేయవలసినదని పాటచారునితో స్వయముగా చెప్పియు గ్రామ ఉద్యోగస్థులచే చెప్పించియు జవానులచే బలవంత పెట్టించియు, భయపెట్టియు నెన్ని విధముల జూచినను అతడు మాత్రము గుర్తువేయుటకు నిరాకరించెను. పోనీ గ్రామస్థులను సాత్వ్యము చేయమనిరి. ఎవరు చేయుదురు! చివరకు నిగిన వారే పెట్టుకొని ప్రేలుగుర్తులేని ఆస్తేటుమెంటుపైని కొడాలిమణేదారు, సాల్లు ఇక పెక్కిర్లచే సంతకములు చేయించుకొనిరి. యీస్తేటుమెంటు ఫలితము చూచెదముగాక! ఆబ్రాహ్మణీ తగ్గిం

జూబులు

అనులాపురం తాలూకా గ్రామోద్యోగులసభ
ఈనెల 30 తేదీ బుధవారం అనులాపురం తాలూకా ముమ్మడివరం డి|| గాడిలంక గ్రామములో మ, రా, శ్రీ కేశవ ప్రగడ వెంకట రమణరాజేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతలకంద జరుపబడును. గావున తాలూకా గ్రామోద్యోగులు అభిమానులు తప్పక దయచేయ ప్రార్థించుచున్నాను, బస భోజనసదుపాయములు చేయబడును.

కె. సూర్యనారాయణ మూర్తి

20-11-21 } సహ్య సంఘాధ్యక్షుడు గాడిలంక

చెన్నపురి శ్రీవైఖానస దివ్యసిద్ధాంత వివర్ధన మహాజన సభా

పై సభ సకంబరు నెల 11, 12, 13 తేదీలయందు చెంగల్పట్టణాల్లా పూండమల్లి గ్రామమునందు బ్రహ్మశ్రీ మహామహా పాధ్యాయ పండిత ఎ. లక్ష్మణసూరిగారి ఆధిపత్యముకంద జయప్రథముగా జరుపబడినది

ఇందు శ్రీవైఖానసులకు బాహ్యతప్త చక్రాంకనము గలదా? లేదా? అను విషయమును గురించి ఉభయపాదములు గల పండితులును అనేకులు చేరియుండిరి. ద్వివిధవాదులును వారి వారికి ఆధారములగు అనేక తాళపత్రగ్రంథములను ముదితగ్రంథములను సభకు దెచ్చియుండిరి. మరియు యిరుకతులవారి వాదోపవాదములకును పక్షపాతము లేక అధ్యక్షులవారు బహు శేషిత్వముతో అవకాశ మొసంగుచుండిరి. ఇట్లు మూడుదినములు పూర్ణముగా చక్క జరుపబడినది.

అనంతరము అధ్యక్షులవారు రెండు రోజులవారను యిచ్చినట్లువంటి ప్రమాణములను వివర్ధింపును కడకు శ్రీవైఖానసులకు బాహ్యతప్తచక్రాంకనము శాస్త్రప్రకారము నింద్యమనియు దానిని వారు ఎంతమాత్రము ఆచరింప జనలేదనియు తీర్మానము గావించబడి సభ వారందరిచే నేకగ్రీవముగా ఆహ్లాషింపబడినది.

అ. అనంతభట్టాచార్యులు

20-11-0 ఆహ్వానసంఘకార్యదర్శి.

హిందీ ప్రచారాశ్రమము

(రాజమహేంద్రవరము)

ప్రయాగ హిందీసాహిత్య సమేళన వద్రానుప్రచార కార్యాలయము వారితరఫునండి యావట్టయినట్లు ఆంధ్రదేశము తరు యానెల మొదటితేదీనుండి ఒకహిందీ ప్రచారాశ్రమము కొంతసంది యోగ్యమైన ఆంధ్రమువకులను హిందీ ఉపాధ్యాయులుగా తరఫీయచేయుటకు నేర్పరుపబడియున్నది. గుంటూరు నెల్లూరు కృష్ణా గోదావరి మొదలగు ప్రదేశములనుండి 18 మంది విద్యార్థులు వచ్చియున్నారు. రాజ్యహేంద్రవర పురనివాసులగు మ||రా||శ్రీ సత్యవోలు గుణేశ్వరరావు ప్రధానవారు ఉచితముగా హిందీ ప్రచారాశ్రమమునకు ఆలోకాత్తోటలో వారి బంగారా యిచ్చియున్నారు. ఆశలము ఆశ్రమవాసులకు మంచి నివాసమైయున్నది. వారు దయతో హిందీప్రచారమునకు ఉచితముగా యిచ్చిందులకు అనేకకృతజ్ఞతాపదనము లర్పించుచున్నాము. ఈప్రచారమునకుగాను ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సంఘమువారు కూడ వెయ్యిరూపాయలు నిచ్చి యానుహోద్యమమునకు మిగుల చేయూత నొసంగియున్నారు.

విద్యార్థులకొరకు భోజనాది సకతులు తోటలోనే ఏర్పరచియున్నాము. 18 మంది ఆశ్రమవాసి హిందీ ప్రచారకులకు నెలకు పదునాలుగురూపాయి లిచ్చుచున్నాము. విద్యార్థులు చాల శ్రద్ధతోను ఉత్సాహముతోను పనిచేయుచున్నారు.

చెదమని ప్రభుత్వమువారే చెప్పుచుండ పాప మితహాస్యముదార్ల వారింక కష్టపడుట యెందుకొ? వీరు చల్లపల్లి పోవునగ్గమున నున్న గుండెరు అనుకాలువలో నిష్కలపటులైన యిరువురి గ్రామ ఉద్యోగులచే మోయించుకొని దాటిగట. చూచితొం వీరి యధికారప్రతిభ! పాప మా గ్రామఉద్యోగుల అవస్థ! దీని దయాపరుడగు దేవుని కెరుక. వీరు యీతాలూకా యంతయు యీ ప్రచారము చేయుటకే పోనుట! అధికారులు మనల నెన్ని కష్టపష్టధయముల పొట్టేసినను దృఢ నిశ్చయములై మహాత్ముని యాదేశానుసారముగ ఈవర్సరాంతము లోపల స్వరాజ్యము బొందుటకు సంసిద్ధులై యుండవలె నని ప్రార్థించుచున్నాను. (ఒక విలేఖరినుండి).

హిందీ, కొంత సంస్కృతము, రాటముపై నూలువడుకుట మొదలగునవి నేర్పబడును. ఇంక నెక్కువమంది ఆంధ్రమువకులు వారి స్వంతభువ్యతో హిందీ నభ్యసించుటకై యిచ్చటికివచ్చి ఆశ్రమములో చేరవచ్చును. ఆరు ఏను మాసములలోపు అందరిని హిందీ ప్రచారకులుగా తయారుచేయగలము. ప్రతి జిల్లా తాలూకా కార్యగ్రామ సంఘమువారు దేశహితైషులగు ధనవంతులును యోగ్యమైన బీదవిద్యార్థులకు తగిన సహాయముచేసి వారిని మావద్దకు పంపివో మేము వారిని హిందీ ఉపాధ్యాయులుగా తరఫీయ చేయుటకు శ్రమ తీసికొనెదము ఈ 3 ఆశ్రమములో 18 మంది విద్యార్థులకే స్థైర్యండు ఇయ్యబడును. ఎవరైనను హిందీప్రచారవిషయమై మావద్దనుండి సలహా తీసికొన దలచియున్నచో శుభ్రముగ ఆంధ్రభిషిత్ రిస్ట్రీకార్డు (వాయ గోరుచున్నాము.

పీ. హృషీ కేశవర్య

వ్యవస్థాపక, హిందీప్రచార ఆశ్రమము

ఉద్యోగ బహిష్కారములు

మహారాజశ్రీ ముమ్మడివరం దివిజను దీప్తాట్ల తన సీల్దారు వారి సమాఖ్యనునకు.

ఆన్లంపల్లి గ్రామకరణం వ్రాసికొని ఉద్యోగరాజీనామా.

ప్రస్తుతము దేశములో బయలుదేరిన అహంశాన్వితములూ, చాలమంది పనిచేయుచున్న సంగతి అందరికును విశేషమే. ఈపనిచేయువారలు గ్రామోద్యోగుల కేటాముల కేటాము దేశీయోద్యోగులకేటాము, బంధువులుగా నుండకపోరు. అట్టివాడు బంధుకీర్త్యా యెప్పుడై నా, గ్రామోద్యోగుల యిండ్లను రాక మాడరు. అట్టివారు పచ్చినయెడల, వారికి మాట్లాడినను, బస యిచ్చినను, భోజనము పెట్టినను, యాయుద్యోగములు ఆవలీలగా తీసివేయుచున్నారు. అట్లు చేయువారి విషయములూ కూడా యే ముద్యోగీయుడైనా అబద్ధపు రిపోర్టు వ్రాసింక, లేక విచారణతో నిమిత్తం లేకుండా, తీసివేయుచున్నారు. ఈ స్థితినిబట్టి మాడగా ఉద్యోగములు క్షణభంగురములయివున్నవి. యిదిగాక ప్రజలందరు, అనులాపురం తాలూకా కార్యగ్రామ మిటింగు కౌన్సిలంకలో సమావేశము చేసి, యానెల 10 వ తేదీని గవర్న మెంటు ఉద్యోగములు తక్షణమే వదలివేయవలసినదిగా, ప్రంబందరు యొక రముతో, తీర్మానము చేసియున్నాను. ఎవరు తీర్మానము నన నుచిన్ని, ప్రస్తుతము ప్రభుత్వముయొక్క స్థితినిబట్టి యీవుద్యోగమును నేను చేయుటకు ఎంతమాత్రము యిష్టములే కనక యీ తేదీనుండి యీవుద్యోగమును వదలుకొని, రాజీనామా నిచ్చుచున్నాను. ఈ తేదీనుండి యీవుద్యోగమును నేను చేయునని తెలియపరిచి గాను.

ఆన్లంపల్లి కేశవర్యగారి మొకటరి ముగిరా కేశ్వర రావు 15-11-22

మహారాజశ్రీ అనులాపురం తాలూకా తహశీల్దారు వారి సమాఖ్యనునకు.

గాడిలంక వెట్టియానే పువరు లంక సోమిడు వ్రాయించిదాఖలు చేసికొని ఉద్యోగరాజీనామా.

దేశక్షేమముకై చాలమంది యోద్యోగులు తమతమ యోద్యోగములను వదలివేసి గౌరవమును సంపాదించుకొనిరి. నేనుకూడా గౌరవమును సంపాదించుకొనుటకు తుత్సాహుడనై, యీ ఉద్యోగములో ఉన్నంత కాలము గౌరవము రాదని తలచి యీ ఉద్యోగమును యింతిటనుండి చేయుట కిష్టములేక యీ రాజీనామా దాఖలు చేసికొన్నాను. ఇది తమ చిత్తము వచ్చినవారికి యిచ్చిన కొరివాను.

(ద) లంక సోమిడునిపాని

ఆంధ్ర అగ్నికుల క్షత్రియ మహాసంఘము

ఈ సంఘ ర్పితమహాసభ దెసవాడలో సమావేశమైనప్పుడు, నిమయసభారకసభలో జిల్లా, తాలూకా, గ్రామ సంఘములు స్థాపించుట అను తీర్మానమునందు విమర్శలు జరిగినప్పుడు మహాసంఘమున కీసంఘము లన్నియు అనుబంధములుగ శంకెతలెనని నేను తెన్నెదని. నా పిత్రులు కొందరు నా అభిప్రాయమును ప్రసంగించి కృతీరేకముగ దలచిట్లు దెలిసి వారి శంకెతలెనబట్టికొర కీ సంఘవిషయముం దెల్పబడినదిగా నాకు యింతటి నిశ్చయించి పరికించి సాంఘిక కష్టమున త్యాగపూరితులై ప్రతిబంధంనునందును జిల్లా, తాలూకా గ్రామసంఘముల నేర్పరికి, మహాసంఘము నభివృద్ధి పొందించి ఉన్నతిముగ నే ప్రార్థితులు.

ఆ గొంగు సంవత్సరమున మ-రా-శ్రీ, పొన్నచుండ లక్ష్మణసామి వాడుకరు కామాది మారయ్య వాడుకరుగార్లు కర్నూలు గోదావరిజిల్లా కోరంగిలో చెన్నపురి వహ్నికుల క్షత్రియ మహాసంఘమునకు ఉపసంఘమును స్థాపించి సంఘ పూర్వగౌరవములు నిలుపుట కొర కెంతయో పాటుబడి జయమును పొంది మిన్నకుండిరి. గొంగు సంవత్సరమున కొందరు సాంఘికులముకలసి యీ సాంఘికులలో ననేకులకు విద్యగర పించిన గాని సంఘ నభివృద్ధి నొందనేరదని అచ్చటచ్చట కొన్ని కథలు జరిపి ఉత్సాహమును జాపుచున్నరెరి, మ-రా-శ్రీ రావుసాహెబ్ వ్రేకింగు వెంకటంగయ్య వాడుకరుగారు తమ ఉత్సాహ, సాహస, ధైర్య త్యాగ వివరణములం జూపి గొంగు సంవత్సరమునందు అనేక జిల్లాల నుండి సాంఘికులను కొందరు కట్టణమునకు ఆహ్వానించి ప్రథమ ఆంధ్ర అగ్నికుల క్షత్రియ మహాసభను తమ స్వంతభువ్యలలో యహావైభవముగ జరిపిరి. అసభకు వచ్చినవారెల్లరును మహాసంఘము నేర్పరుటకు కనకర మేళి కలంటి రావుసాహెబు ప్రతిగు వెంకట రంగయ్యగారు అధ్యక్షులుగను పొన్నచుండ లక్ష్మణసామి వాయకరు, మల్లాడి శుబ్రహ్మణ్యవాడుకరు వినహానుగోవిందరాజు వాగీశి సర్వరాజుగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను, కర్తి సర్వరాజు కొప్పాపె కరణంబా వాయకరుగార్లు కార్యదర్శిగను మరి కొందరు కార్యవిర్వాహక సభ్యులుగను నేర్పరించి మహాసంఘమును నిరూపించిరి. తదానీ నుండి బంధువత్తులమున శ్రీరంగయ్య వాయకరుగారి ఔపాధ్యమచే అగ్నికుల క్షత్రియ మహాసభలు గట్టింది సంఘబాహు రి నేకులకు విద్య నభ్యసించి తేయుచుండిరి. సంఘ కార్యములు నెరవేర్చుటకు కార్యాలయన సభ్యులకు యిచ్చి పర్యామములు వ్రాసికొని యింతజిల్లాలలో నుండుటలన కలహోవుటమే గాక తమ అభిప్రాయముల నైనను తెలియచేయవలయున కార్యాలయన సభలు జరుపుటకు పీఠికడక పోవుటచే గొంగు సంవత్సరమున కాకినాడలో ద్వితీయ మహాసభ గూడినప్పుడు సంఘ కార్యముల నెరవేర్చుటకు మహాసంఘము కు బంధుగా అయిదుగురు సభ్యులతో ఒకస్థాయిసంఘమేర్పరి జిల్లాయిసంఘమునకు శ్రీ, రంగయ్య వాయకరు గారిచే అధ్యక్షులుగను ప్రతిగు వెంకట వాయకరు వాయకరుగారిని కార్యదర్శిగను నేర్పరించి సంఘపనులు నెరవేరునటుల జేసితిమి.

బందరునందు మహాసభలుగట్టింది అత్యుత్సాహముతో పాటు బడు చుండుటచేతనే బందరులో స్థాయిసంఘ మనవడమైనది. ఆదేశధమున ప్రతిజిల్లాయిందును సంఘాధిని చేర్చి సంఘబాలురకు విద్యాసౌకర్యముల నేర్పరిచి, జిల్లా స్థాయిసంఘములను స్థాపించి, వాటికి అనుబంధముగ తాలూకా, గ్రామసంఘములను నియమించి, మహాసంఘమును యిప్పటి పీఠనుబట్టి సంస్కరించి, స్థాయిసంఘములు ఒకదాని కొకటి సహకారములను పొందుటకు మహాసంఘమునకుట్లాడి వికసిత్యముతో పాటు బడునెడల మహాసంఘ మభివృద్ధి నొందుటయే గాక బహిసముగనుండు జిల్లాసంఘములు ఒకదానికొకటి సహకారములకు బలము పొడి అన్ని జిల్లాల స్థాయిసంఘములును సమానాభ్యుదయము నొందగల వని విలంబించుచున్నాను.

కర్తి సత్యరాజు.

మహాసంఘ కార్యదర్శి.

మొట్టగ మం నింపు.

యోగ్యతావ్రతములు 1942

(8) కాశీలోనుండు, దుర్గా మెడికల్ హాసులకు బహు మూత్రనివారిణి నామ అత్యున్నతమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కాన్యాధి లేను. ఇందుకై 4 రికి నేను నా కృతజ్ఞతా పూర్వకమయిన నందనములు చేయుచున్నాను.

బొంబాయి } కె. జాన్ సన్, 22-3-20 రిత్తు పింఛను దెవుటి కలెక్టరు

మహాత్ముని మహిమ

ఇది ముఖ్యతైలిని వనవరూపముగ నూతనముగ ననేక విషయములతో రచింపబడినది. ప్రతివాడును చదువవలసింది. ఇందు మహాత్ము జన్మనినవక్రము గూడ బొందుపరుపబడి యున్నది దీని నెల 10-6.0 మాత్రము. 12 ప్రకు లాక్కసారి గొనినయెడల రు. 3. పోస్టేజీ నింపుగా కలసియున్నది. ప్రేమ విలాసముగ వ్రాయుడు.

(887) ఇవటూరి వినాయకేశ్వర్య, కాకినాడ.

వంగదేశ శాసనసభ

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

కలకత్తా, నవంబరు 21:—ఈదినము మధ్యాహ్నము నంగదేశపు శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. ప్రారంభమున, గవర్నరుగారు వచ్చి వంగరాష్ట్రీయ ఆర్థిక దుస్థితిని గురించియు ప్రభుత్వరాజకీయ పరిస్థితులను గురించియు వీర్లముగ నుపన్యసించిరి. మొదటిది రాష్ట్రములో ప్రాధాన్యమైన విషయమనియు, మిగిలినవివరములన్నియు దీనిమందర ప్రాముఖ్యమును బోధింపఁగోరుమనియు గవర్నరుగారు వర్ణించిరి. నూతన సంస్కరణములతో నతిగత ఆర్థికమార్పులను గురించి మున్నటింబి, అదినుండి వంగదేశపు ప్రభుత్వమువారు నూతనపద్ధతిని తీర్చుముగ నాతేపించుచుండిరి అని ప్రభుత్వమువారు చారిత్రక విషయములను వివరించుచు చెప్పిరి. ఇతిగతరాష్ట్రములకంటె వంగదేశము కేంద్రప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ చెల్లించుచున్నది. వంగ ప్రభుత్వము కలకత్తా దక్కావిశ్వవిద్యాలయమునూ పోషించవలయును. వన కాననశాసనప్రకారమువారు రాజప్రతినిధిని సంబోధించినపిమ్మట, కొంతలాభము గలిగినదిగాని, అలాభముతో మనము సంపృప్తి చెందజాలము. 1922-23-వ సంవత్సరపు ఆయవ్యయ పట్టిని ఆలక్ష్యములేకుండ తయారుచేయవలయును. రాబోవు ఆయవ్యయ పట్టిలో 1 కోటి 49 లక్షల స్వము గలగును. ప్రభుత్వవ్యయ భారమును తగ్గించువిషయమై మేము సంభాగమున నాలోచించితిమి. త్యాగము విశేషమును మండవలయును. మిష్టత్రువు మందలభిజనమును తాత్కాలికముగా నాపివేయవలయును. పెద్ద కాలవను కట్టుటను మానివేయవలయును. పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటువారిపనులను తగ్గించవలయును. ఇవి అన్నిటివలన 72½ లక్షలస్వము పరిపూర్తియగును. ఇంక 76½ లక్షల స్వమును పరిపూర్తిచేయుటకు ప్రాభుమిదిపన్నులను ఎక్కువ చేసి, నిశ్చయము లన్నిటినికూడ పన్నులను విధించవలసియుండును. దీనిమూలముగ 112 లక్షలు రాగలదని మేము అంచనావేసితిమి. ఇట్లు ఎక్కువలాభ మున్నయెడల, వ్యయభారమును తగ్గించినకాళి అనుకొంద్రవ్య మియ్యబడును. ఈఎక్కువలాభములు ప్రజాయత్నశాలిత మొట్టమొదట పంచిపెట్టబడును.

రాజకీయరంగము

ఇటీవల రాష్ట్రమున దంకిటను ప్రభుత్వాధికారులను నిర్లక్ష్యము చేయుట బెదిరించుట మున్నగువిషయములు వెలిగిపోవుచున్నవి. కలకత్తానగరమునందు ఇతిగతములలోను అరాజకత్వము విశేషముగ వ్యాపించిపోయినది. 1 వ తేదీని సభారాజ్యులలో ఈ విషయమును చర్చితమొక్క మొదటి అధ్యాయము ప్రారంభించెను. అందరిని బెదిరించుట భయపెట్టుట ఎదిరించుట విశేషముగా మున్నందువలన గతి గురువారమునాడు (17వ తేదీ) సభ ముందలి సభ్యుల ప్రాణములకు, ఆస్తికి అపాయము కలిగెను. అట్టి పరిస్థితులను సహించుటకు శక్తియుగారు. కఠినత్యంబు జరుపవలసిన ఆవశ్యకత జనించెను. వాలంటరీ సంఘములు శాసనమునకు విరుద్ధమని నేను ప్రకటనమును గావించితిని. సభ స్వాతంత్ర్యమువారికొన్ని నిర్బంధములను పెట్టకతప్పదు. ఈ రాజ్యద్రోహము, అల్లరులను పురికొల్పుచున్న వారు తమ ఆపరాధములను గవర్నరు పక్షాత్తాపవహువుగాన ప్రభుత్వమువారు తీసికొనవలసిన కఠిన చర్యలను గురించి నేనింతట వర్ణించెను. అనకాళి మున్నప్పడు పౌరులు పోలీసులకు సహాయముచేయుచుండవలయును. ఇట్టిసహకారము ఇటీవల ఎప్పుటను గానరాదు. కారణమును లేకుండ సమ్యాకట్టులను ప్రోత్సహింపవలయును పరాధము. వారివిధ్యుక్తధర్మములను నిర్వృత్తిచేయువారిని సంక్షేమముట ప్రభుత్వమువారియొక్కవిధి. ఇందుకుగాను పోలీసులను మును హెచ్చరింపవలసినయెడల, ఇందులు అవ్యయమును భరింపవలసినదగును. ప్రజలనేకులు అల్లరులను చేయువారు నిరపరాధులు. పోలీసులు అపరాధులు అని భావించుచుందురు. అల్లరులను, అక్రమమును, అకాంతిని పురికొల్పిపెట్టుట, వారిని అణచుటకు నాయకులకే సాధ్యపడదు. గాంధీగారి విషయము నిష్పన్న ప్రాంత్యులగిరి. సహాయనిరాకరణముతో దౌర్జన్యహింసాత్మకమును కలుపుట గొప్ప పాపదాటని అతిగత బోధపడినది. దేశముయొక్క మోక్షము సహకారముతోగలదుగాని, శత్రుత్వముతో లేదు. మైత్రితోగలదుగాని, ద్వేషముతోలేదు. ఈ రాజ్యద్రోహమును, తిరస్కార భావమును నిర్మూలము చేయుటకుండు శాసనసభాసభ్యులు ప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయవలయునని నేను ప్రార్థించుచున్నాను. అల్లరుల నణచివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తమ శాసనములన్నిటిని ప్రయోగించకతప్పదు. అవసరమైనచో, క్రొత్త శాసనములను గావించవలసినయ్యును అని గవర్నరు ఉపన్యసించెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభ ౨౨ వ తేదీని

ఆస్పృశ్యత నివారకమహాసభ ఈనెల ౨౨ వ తేదీని

గుంటూరులో జరుగును

ఎల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థించబడుచున్నాడు.

క్రొత్త సభకు!

బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్సు

స్వదేశి సభకు!!

నెం. 40, 41, 42, రత్న బజారురోడ్డు, బార్డిటాను, మద్రాసు.

చీరలు, రవికలు, రగ్గులు, కంబళ్లు, రత్న కంబళ్లు, పురుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పావళ్లు, చిత్రాడలు, శ్రేణులట్లు ఉయ్యలు, బొమ్మలు, పిత్తిరి బిగ్గకానెట్లు, ఇతర వాటిలో నూలు రకములు, కోటు, నారమట్లు, మొదలగు మాదిరీలు, స్త్రీలు ట్రంకులు, ఇనగ ట్రంకులు, ఆఫీసు కుప్పయో, వస్త్ర రకములు, వైన చేనుకొను నవి మావద్ద అనేక గింపుకొను వైకము పెట్టల కాన్వాసు కేసులు, బ్రీపుసంచలు అంగవస్త్రములు, ధోవతులు మొదలగునవి పలువిధమాదిరీలలో మా యొద్దగలవు. లగునవి అనేకమాదిరీలలో మా వద్ద మాదిరీలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నిచటవోటు చాలదు. సిద్ధముగా ప్రాకులో నున్నవి.

సకల జనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభమును యోచించి ఈ నూతన ప్రాంతిని తెలియజేయుచున్నాము. బెంగుళూరు, కంచి, కాశీ, మధుర, నేలం, మలబారు, అహమదాబాదు, బొంబాయి, కలకత్తా, పునా, కరాచి మొదలగు స్థలములనుండియు, మరియు హిందూదేశమునం దుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతిగతస్థలములనుండియు వారి వారి అంతః గురు తగినట్లు పునయోగించునట్లు వెండిమొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న పునయోగించున తగిన సరిగ పట్టు నూలు జవిరీ రకములను రప్పించి, స్టాపు చేసియున్నాము. ధర్మ సరసముగా వుండును.

యూనియన్ లాండ్రివారు ప్రతివెలలోను లాండ్రిలో బట్టలు చేయువారికి ప్రైజులు పంచిపెట్టుదురు. ఈనెలలోను అతీ తీరున లాండ్రిలో బట్టలుచేయువార్లకు ప్రైజు పంచి పెట్టి యున్నాడు. దానిలో కంబడ్లపై లాండ్రి బోర్డులో తెలిపి యున్నాడు. లాండ్రిమొదలైన వాచుకొని వారు వారు తీసికొని పోవలెనని కోరుచున్నాడు.

పాలకొండలో గవర్నరు మొట్టమొదటి సారి సభ

17 తేదీ ఉదయము పన్నుయ్యవరాజుగారి రాజసభాగృహ వారాళము చేయవలయుననియు కాంగ్రెసువారి యేర్పాటులను గవర్నరుచేయవలయుననియు చాటిచూచుచుండగా ఇద్దరు పోలీసు బండ్లతోను యూనియన్ వైర్యముగారి యింటివద్ద కాంగ్రెసు ప్రచారకులైన మురారీ శ్రీ, శేసులక్ష్మణ్ వేంకటసుబ్బారావు గారిని, కాళ్లజూర కృష్ణమూర్తిగారిని, కొటికలపూడి సహస్ర రావుగారిని అడ్డివారివద్దను జెండాలు చించి కట్టలతోకొట్టి వారు యూనియన్ వైర్యముగా ఇందుకు చాల ప్రోత్సాహము నలుగురు మామయిండగనే చేసివారు. పిమ్మట వారిని గెంటుకొని గర్జిలు ఇవ్వెట్లయివారివద్దకు తీసుక వెళ్లగా వారు వారిచర్యను ప్రజలు బాగులేదని చెప్పుచున్నాను ఖండించక ప్రచార మాపుచేయవలయునని నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట వారు నిష్క్రమముగా చాట మొదలిడిరి. వా రేమియు తొందరపడలేదు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు శ్రీకృష్ణ మూర్తి పంతులుగారికి 144 టెక్సు ప్రకారము విజయనగరం కలెక్టరువారు ప్రచారమునకు సాయపడరాదనియు, ఉపన్యాసములు చేయరాదనియు తమ రివిన్యూ డివిజనుకు వర్తించునట్లు హుక్ము జారీచేయించిరి. సాయింత్రిము వేంకటసుబ్బారావు గారును, విస్వాప్రకాశ రాజమూర్తిగారును సభ గావించి విపులమైన ఉపన్యాసముల నిచ్చిరి. యవరాజుగారి రాజసభ గూర్చియు శ్రీకృష్ణమూర్తిగారి సభించించుటను గూర్చియు తీర్మానములు గావించబడెను. మురారీ శ్రీ, మునుగూరి వేంకట రావుపంతులుగారు సభాధ్యక్షులుగా నుండిరి. రెండు వేల మంది ప్రజలు సభకు విచ్చేసిరి. విదేశకన్యములు విరివిగా తగుల బెట్టబడెను. ఈతాలూకా ప్రజలు శాసనోల్లంఘనమునకు పన్నులు చెల్లించకుండుటకును సిద్ధముగా నున్నారు.

నమకము (1842)

బంగారు, వెండిరత్నముల నగలు, ఇతిగతములను నమకము యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామిశెట్టి కంపెనీ

25, బైబాబజారురోడ్, మదరాసు.

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడ సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుండుదును. తయారుచేసినవాటిని అతిక్రమముగా అర్ధమేరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. షికసారి అర్ధర యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొనచ్చును.

ఆత్మవశ్యక స్వదేశివస్తువులు

మంచి ఉక్కు! వెల సరసము!!

మడతచాకులు
మేలయిన బల్తాయిచాకులు, సుంగతికత్తులు
వగయిరా కట్లరీ

కప్పతాళములు

తీవ్రత చేయబడి అన్ని వైశాలలోను యిత్రడికోను, యినుముతోను కూడా చేయబడినది.

మా కర్మాగారమున యింకా యితరవస్తువులు అనేకము తయారగుచున్నవి.

వివరములకు వ్రాసిన ధరలజాబితా పంపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమిషన్ నియమము.

కెలిగ్రాఫ్ అడ్రెసు: చి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో., "ఇండస్ట్రీసు" కట్టళ్లు అండ్ లాక్ మేకర్సు etc. పెద్దాపురం, (గోవావలిజిల్లా)

కోలా

ప్రేమ మార్గము

యుకాలి **పసుకాయిత్**

పడికముద్ర, కీళ్లకొన్నలు, తలనొప్పి వీటికి సంజీవివంటి ఔషధము. అనేక బంగారుపతకములు. నాణ్యత్రములు పొందినది. అప్రస్తుతపతక సీసా 1-కి.గ్రాము ప్యాకింగ్ పొన్లేజీ సహాయ 2-8-0. ఇందుకు తప్పకుండా ఆర్డరు అంగీకరింపబడెను. ఇతిగతవిషయములను దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

క్రొత్తసభకు! కల సరసము!!

సీమబర్గాయిన్ కంపెనీ సరకులు, సకలవిధములయిన సీమగ్రావకమున్న పట్టు చేస్తున్నాము.

తంతివిలాసం- (క్రీమ్ రాజ్ అండు కో., కోలాకూక్ 256, వై బాబజారురోడ్, మదరాసు)

Vani Press, Bezwada.

(3077) తెలుగు, ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, దేవనాగరి, అరవములో అచ్చు వుండు, బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, ఎంగ్రేవింగు రమ్యముగ సరసమైన ధరలకు చేయబడును.

కవర్లు, కార్డులు, కాగితములు చవుకగా తయారు. ఒకసారి వరిక్షించి చూడండి.

వాణీ ప్రెస్, బెజవాడ.

సమకాలికోభిప్రాయములు.

చీరాల.

దెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్సు పత్రిక మద్రాసు కానకభల్లూ శోషిపోయిన చీరాల సమస్యను గూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

“చీరాలలో మ్యూనిసిపాలిటీ వద్దనుటకు కారణము గాంధీ యుద్ధమునైనను మద్రాసు కానకభల్లూ నధిక సంఖ్యాకు లా తీర్మానమున కట్టబడకుండుట లుగునట్లు చేయుటతో మేమేకేభ వింపబాలము. అట్లు చేయుటవలన ప్రభుత్వమును ముగిసిపోయిన మునిసిపాలిటీ మునుపటి నుండి దోచుచున్నది. ప్రస్తుత స్థితిని దిలకించుచు, చీరాల జనసంఖ్య 15 వేలమందిలో 12 వేలమంది ఉరువిదచి బైటికివచ్చి తాత్కాలికముగ గృహముల నిర్మించుకొని అడ్డమైకట్టముల బడుచున్నారు. వారిపక్షము నిసిపాలిటీవద్దని పక్షములు మ్యూనిసిపాలిటీకి ఒప్పుకొన్నచో యెక్స్ ప్రెస్సు నుండనేరవు. సేమిపుట్ట నిరాకరణోద్యమము నా భావముగ ప్రకటించిన సమస్యను గురించి వ్రాయుచున్నాము. చీరాల యభిమానులు, మ్యూనిసిపాలిటీ వద్దనుటకు నిరాకరణోద్యమమునకు సంబంధము లేదని తీర్మానింపకుండునని వాగుండెడిది. ఉద్యమమును బలపరచుటకై మ్యూనిసిపాలిటీ వద్దని ప్రారంభించి యుండకపోవచ్చును. కాని అవలంబించిన పద్ధతులు మాత్రము నిరాకరణమునకు ననుకూలమై యేర్పడుచున్నవి. కాన అది నిరాకరణోద్యమమునకు సంబంధించినది కాదనియు అది స్థానికోద్యమములకు సంబంధించినది యనియు చెప్పటవలన బాధములేదు. అనవసరమోద్యమమునకు సంబంధించిన యుద్ధము ముగిసినది. స్థానిక విషయము అయినప్పటికంటే, తక్కువ తీవ్రమైనది కానేరదు. కాన యానియమునుగూర్చి పరిశీలు అనుభవయోగ్యములగు నున్న వాయువిషయమునుగూర్చి వాగుగ నాలించించియుండవలయును.

దీనికి మ్యూనిసిపాలిటీని రద్దుచేయుటవలన చాలవరకు మ్యూనిసిపల పట్టణములు అట్లే కొరవడుట యేమియు సలబుగ లేదు. మ్యూనిసిపల సభ్యులను యెక్స్ ప్రెస్సు వారు వారిస్థాన పనిచేయుటకు కొందఱు నియమ పడుదురు. ఎక్స్ ప్రెస్సుకు గాని, నియమించుటకు గాని పొరుగులేవరు ను లేకున్నచో, సభ్యులందరి యధికారమును ఒక్కరియే యుంచబడును. కాని యిది యెక్స్ ప్రెస్సు జరుగుటకు ముఖ్యమైనది ప్రజలు మాత్రము పట్టణములలో నుండవలయును. చీరాలలో మ్యూనిసిపల కాన్సిలు యేమైన పనిచేయుటకు మామూలు పట్టణమే లేకున్నది. అట్టిస్థితిలో నేమి చేయవలయునో యోచింపవలసియున్నది. ఇప్పుడు నిరాకరణవారులు నూతనముగ నిర్మించుకొనిన పట్టణములో మ్యూనిసిపాలిటీని ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పగని మేము భావించెదము. అట్టితీరి ప్రజలు చీరాలకు మరల రావచ్చుచో మ్యూనిసిపల పరిపాలన జరుగు టెట్లు? ఈవిషయమై కానకభల్లూ వారు యోచించియుండలేదు. వాంతుకొనిట్లుయినచో సరే వారుగ నేనుండెను. లేకున్నచో వచ్చే ఏప్రిలుమాసమువరకు గూడ చీరాల నిర్జనముగ నేయున్నచో ప్రభుత్వమువారు వారికి లాంగి చీరాలకు మరల యూనియను చేసితిరవలయును.

అట్టివిషయములలో స్థానిక సంఘ నిర్మాణమును అంటి పెద్ద పనులకు లక్ష్యపెట్టవలయును. తద్వారా ప్రభుత్వ లేబాధియులను పొందునది, ప్రభుత్వమువారు యానియముగా నెక్స్ ప్రెస్సు వోక్స్ కు కలుగజేసికొనుటకు నుండిన, దానివలన మీ కమిత లాభము గల్గునని బలవంత పెట్టి ముఖ్యము నెడజల్లుట కంటే బాగుండెడిది. ఈపోరాటము నిలిచిపోయిన దెచ్చి ఒకతైపు నిగ్రహము, మరియొకతైపు పట్టుదల గల్గియుండుట యెంతయు కోరినీయును. స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు వాగుగ నడచుచుండెడి యూనియనే, యెప్పుడును తగవులాట లుండు మ్యూనిసిపాలిటీని ప్రేమగ్నమైనది. యూనియనుగా నుండుటవలన దబ్బుచాలక, పన్ను తక్కువనెయ్యక పోయినచో, ప్రజలు తమంతట తాము తెలివితెచ్చుకొనెదరు. తీర్మానము గూర్చి పునరాలోచన యక్కడలేదనుపక్షము చీరాల మ్యూనిసిపాలిటీ లేకుండును, స్థానిక సంఘము లేకుండును ముచ్చటించిరి. అట్లుచేయుట యూనియనుకు నెక్స్ ప్రెస్సువలన యగును. మ్యూనిసిపల పట్టణములకన్న యూనియను లేబాగుగ నడచుచున్నది. మరియొక విషయము. కల్కి పత్రికలో నెలకొనబడి 11 వేలమంది ప్రజలు కాను నెక్స్ ప్రెస్సు విషయము కట్టుకవచ్చెనని యెక్స్

సమస్యను గూర్చి వ్రాయుచున్నది. అట్లుచుటలో నేమియు నిలవలేదు. అది నిజమేయినచో యంతటి పలుకుబడి, తీవ్రతవారుల ఒక్కరి మూలమున అపజయము గాంచినది, తీసికొట్టి యేమి చేయుచున్నది? ప్రభుత్వ ప్రతినిధులందఱియు ఆ నిక్కచ్చికిమాటలే ప్రజలు బలపరచుకొనెనున్నారనియు వ్యక్తమగును. అట్టిపరిస్థితులలో మ్యూనిసిపాలిటీని బలవంతముగ మోపు కా సమస్యలను ప్రభుత్వమువారు గూడ అధికారమువారు నే ఆధా పదియున్నారు గాని ప్రజలబలమైన తేరు తెలియచున్నది. ఇందువలన స్థానిక స్వపరిపాలనము అభివృద్ధి జెందబాలదు.”

కె న్యూ సమస్య
హిందూ పత్రిక కన్యాశుమన్యు గూర్చి యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

“తలసపోవుటను గూర్చిన కానకభల్లూ భారతీయులకు అనుగుణముగ నున్నట్లు కాన్సిలించినను మొత్తముమీద, యూరోపియనులతో బాధితముగ నుండునట్లున్నది. భారతీయులకు జేసిన గడుపాయము లన్నియును, యూరోపియనుల అధికారమునకే లోబడియున్నది. కాన్సిలించిన పాకాన్యధామున కల్లువారికిని తెల్ల వారికిని హక్కులు చూచుచుండవలయు నను వాద అంగీకరింప బాలదు. కె న్యూ భారతీయులు, యిండియాలో భారతీయ వానికంటె నెక్కువ హక్కులను కోరవలసి నాన్తీ గాని చేసి న పాకాన్యధామున అప్పుడు గాన్సిలించుచున్నది. కన్యా భారతీయులకు 600 వోట్ల నిచ్చుట, ఇండియాలో తమకు 50 లక్షల వోట్లండుటకన్న చెడిపోలేదని చెప్పటమే నిజయేద్యము గలదు. ఇది భారత ప్రభుత్వోద్దేశముల ప్రాకారము, భారత సంస్కారములకై, మంత్రవర్తనమైనను దెబ్బతీయుటయని మాతాభిప్రాయము. తూర్పు ఆఫ్రికా శ్రేయములును భారతీయుల కేమిజెప్పుచున్నారో? మీజన్మ భూమిలో భారతీయులలోనుండి యితరజాతియుల స్వాతంత్ర్యమునుగోరవాలను. ఇందులకు ప్రభుత్వమువారు ప్రజలనుగూడ వాగుగ ప్రత్యుత్తర యివ్వవలయును. ఏలనగా, స్వదేశ రాజకమున పరదేశ గౌరవమును, చాల నన్నిహిత మైనది.”

వేల్పు యువరాజు గారి.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయ స్వాగతము.
హిందూ, నవంబరు 22:—వేల్పు యువరాజుగారి. ప్రత్యేకము. కన్యాశుమన్యు సమస్యనుబట్టి హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు అనంతప్రభుత్వాధీనము మంగళవారం ఉదయము 11 గంటలకు కవాన్టీ జరిగిన విశ్వవిద్యాలయపు మంచి రమణండు జరిగెను. గవర్నరు, సర్ చిరుకోలాలు నెలకొల్పిన, నెగేటు సభ్యులు మున్నగు ప్రముఖులందరు సభకు హాజరైరి. సుమారు 500 మంది విద్యార్థులు అనంతప్రభుత్వాధీనమందు విద్యార్థియులు విద్యలు అనేకులండిరి. యువరాజుగారి ముఖమునకు వడగానె, విద్యార్థుల హర్షము విశేష మయ్యెను. వైసు భాగ్యలక్ష్మి సర్ చిరుకోలాలు నెలకొల్పిన హిందూ కన్యాశుమన్యును చదివె. యువరాజుగారు కన్యాశుమన్యును చదువునప్పుడు నిలవబడి యుండిరి.

కన్యాశుమన్యు విషయము లుండెను. విశ్వవిద్యాలయ మహారాజ్ఞిగారి ప్రకటనమువలన కలిగిన మంచి ఫలములలో ముఖ్యమైనది భారత విశ్వవిద్యాలయములు. అప్పటినుండి దేశకాభివృద్ధికి విశ్వవిద్యాలయములే మూలాధారమని భారతీయులు గ్రహించిరి. అన్ని కష్టములవారు అన్ని పరిస్థితులు భారతజాతీయులపై నన్ని కష్టములకు విశ్వవిద్యాలయములు ప్రధానమని తలచిరి. విద్య ఇప్పుడు ప్రజామత్రకావ్య చేయబడినది. కానకభల్లూకు భారత విశ్వవిద్యాలయముల పాశ్చాత్య, ప్రాచ్య జాతీయులకు సమస్యమును కుడిచి. అంగ సామ్రాజ్యము మొక్క చుహాళమును గలిగియున్నది. భారత విశ్వవిద్యాలయములు బాధితములగుట, వర్తకములను నణచివేసి, మానవసాధనములను అభివృద్ధి చేసినవి. అంగ సామ్రాజ్యమునందలి యువకులచేత కల్కి యువరాజుగారు గొప్ప ఉపాధానము. సాంఘిక నేతనెయుటకు ఎప్పుడు ఆరణ్యముల దొరకునా యని విచారపడుచున్న భారత యువకులకు యువరాజుగారు మార్గదర్శకులని తలచవచ్చును. భారత యువకులు యువరాజుగారు తమ రాజసాధన దేని భావించుచున్నారు. భారతదేశములో పక్కటెము చేయునపుడు భారత యువకులలో నిరాటంకముగ మాట్లాడవలయు నని యువరాజుగారు నేషనలముల విద్యార్థులందరు మెచ్చుచున్నారు.”

యువరాజుగారి ప్రత్యుత్తరము

యువరాజుగారు విద్యార్థుల సన్మానప్రత్యుత్తరము స్వీకరించి, ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. “మహాశయాలారా, మీరు శాయంబు నుబలించి: దయకు నేను మీకు కృతజ్ఞుడను. మీరు శాత్రువర్తనలను విశేషముగ మెచ్చుకొనుట నాకు సంతోషమును కలిగించినది. వార్తప్రజాసేవ విశ్వాదయములందు నాటుకొన్నట్లున్నది. వారిగుణాతిశయములను నేను జెందిన ఎడల మీ మెప్పును బడయుట కర్హుక నగును. మీ విద్యార్థులలో కలసి సంభాషించుట కవకాశము గలిగించినందుకు నేను మీకు వందనముల నర్పించుచున్నాను. ఇకమీద నేను చెప్పెను వాక్యములు ముఖ్యముగా వారికి గాని మీకు గావు. అంగ సామ్రాజ్యమునకు నేను చేసిన సంహారములలో ప్రతిదేశమందలి యువజనులలో కలసి మెలసి ప్రవర్తించుటయే నా ప్రధానోద్దేశము. వారి భావములను తెలిసికొనుటకు నేను యత్నించుచుండును. వారి ఆశయములెన్నియో నేను విచారించుచుండును. శాయభిప్రాయములను వారు కనుగొనవలయునని నేను కోరుచుండును. మన జీవితములలో నయస్సు వచ్చే కొద్ది అవకాశమును మోచును. మనము నెడవార మైనదియవార, అదాని మోక్షము మన కొన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించవలసి యుండును. మనము ఒండొరుల కష్టసుఖములను తెలిసికొని అందరు కలసి కష్టస్థానమును నోరలమును. మీ జీవిత సన్మానములందు మీరు ఆస్పదమందు. మీరు విశ్వవిద్యాలయములందు విద్యులను. బోధగలదు. జ్ఞానము నీటియగ్గయుందు మీరు త్రాచుచున్నారు. విద్యయొక్క విలువను మీరు గ్రహించినారు. క్రమ, సుమీతియు ల విద్యాలయములలోగూడ కొంత కాలము గడసినారు. ఇందువలన మీరు కొన్ని లాభములు సేవారినది. ప్రధానములలో మీరు సహకారమును చేయుకొనుటకు అవకాశములు గలవు. ఈ అటలు మీకు నేమి హేతులపొడిలను నేర్పును. ఒకపక్షము కల్పనకు తగినట్లుగా ప్రత్యుత్తర జాతీయకన్యాశుమన్యులను వినియోగించుటకు నేర్పుకొనను. మీరు నెడవార మైనవిశ్వవిద్యాలయ స్వాతంత్ర్యముల నడధించుటకు మీ విశ్వవిద్యాలయ విద్య విడుదల అర్హత నిచ్చుచున్నది. ఇప్పుడు మీరు అలగడ గూడ శ్రేయములు బొంబయింటి మహాపట్టణములో మీరు కీర్తి దెచ్చును. వాణిజ్యము నందును, పురపాలక సంఘములందును, రాజధానియొక్క రాజకీయరంగమునందును మీరు భ్యాతని బడయగలరు. యులకుల ప్రాధాన్యమువలన దేశముయొక్క భావిరజావశితి కొంతవరకు ఏర్పడుచున్నది. వాగ్ధ క్యము వచ్చినను మహామయ్యొక్క ఉత్సాహము, విజృంభణము తగ్గిపోకుండ మనము యత్నించుటకు ప్రారంభించవలయును. కష్టపడి పనిచేయుట, సుమీతియు, క్రమము, స్నేహసహకారము, అనురాగము మున్నగు గుణములను నిష్కళంకముగ మనము కాపాడవలయును. మనదేశీయోద్ధానకు పనిచేయుటయందును, రాజసేవ చేయుటయందును, మన సాధరభావమును, వికమత్వమును, ఉత్సాహమును కాపాడుకొనవలయును. మీ సన్మానప్రత్యుత్తరమును తిరిగి నేను నమస్కరించుచున్నాను. మీ విశ్వవిద్యాలయము సన్మానములందును విజయము గాంచుగాక, జ్ఞానము, సన్మానము, సామిభావముల కభివృద్ధి చేయుటయు, మీ విశ్వవిద్యాలయము నర్థిల్లుగాక! అంగ సామ్రాజ్యమునకును, మానవజాతిని ప్రాచీన శాస్త్రజ్ఞులకు పుట్టిల్లయిన ఈ భారతభూమియందలి యువకులు సహాయము చేయుటకు మీ విశ్వవిద్యాలయము తోడ్పడుగాక!

యువరాజుగారి నిర్గమనము

హిందూ, నవంబరు 23:—హిందూ నగరమందు రాజకీయవారాధనము కొంత విషమించినను, యువరాజుగారు ఈ దినమురాత్రుగరమనవలి నెల్లొత్తులబయల దండవృత్తజలత్తుత్సాహముతో సంతికి వీడ్కొలుపు నిచ్చుటకు వెల్లిరి. భోజనానంతరము, యువరాజుగారు వాణిగారి రక్త, అసోలోబందరుగుండ వికొరితాస్త్రేమనుకు బయలుదేరెను. మార్గమందలి పురపాలకులచిత్తవినిగ్రహకు గంగుడిపములు చేతిపట్టునముగా వెలుగుచుండెను. తత్పుష్పము లేనిభోధను ఈ రహస్యమును దీపములు విధులకు కలిగించెను. చీకటివడగానే, రయలు, మునిసిపల మంజిరముల నుండ ఎత్తెత్తే శీవములు వెలిగెను. చీకటిరాత్రు యని

మాన్యమందు కర్మవారి కర్మములను తోచలేదు. పట్టపగలు నం
దున్నంత కాలమును ప్రజ్వలింపబడినది. ప్రతి గృహము వాటికి
యందును, మిదలమిదను, వీధిలలోను ప్రజల గుంపులే! విక్టోరి
యా స్టేషను భూమిలన్నయుగా మారెను. మాన్యమందు దండెను
హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పోసీలు, క్రైస్తవులు, అం
గ్లొ-హిందవులు పోదనులవలె ప్రవర్తించుచు, యువరాజుగారిని
అంటి వానియందుండిరి. వారి అంతఃకలహములు తెగింబులకెడి
యొక చిహ్నము. పోలీసువారినివలె భూమిగా గ్రహించెదరా లే
దు. విక్టోరియా స్టేషను ఎదుట యువరాజుగారి మోటారుబండికి
అడ్డుగానికొక దెబ్బకుంపుచున్నది. వారికి సేపటికిని యువరాజుగా
రిని పోనియ్యలేదు. యువరాజు తింటు నింటుంటి, వారిపార్శ్వమునకు
ప్రత్యక్షమిచ్చును. రాత్రి 11-ంటుకు యువరాజుగారు జో
రాకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. కొందఱుండి ప్రభుత్వోద్యోగములు
మాన్యము స్టేషనుకు వెళ్లిరి.

విదేశ వార్తలు

విదేశము

రెండవ మొదటికి సభ్యులు ముందుట

అల్బనీ వారి ప్రభుత్వము పరిశీతుల విమర్శములవలన
లేచినందు, రెండవ మొదటికి ప్రభుత్వములకు చిత్తమని కూచిం
చుచున్నదియు తెలియచున్నది.

అంధ్ర ప్రదేశ్ లో

బ్రిటిషు సర్వేయరులు సమాజేశ్వరై అల్బనీ ప్రభుత్వ
మును వచ్చింది. అత్యుత్తమ ప్రభుత్వం పరిశీలించి సందేహించినది
విషయము నున్నది. కొలకాతలములోనే లాయరు బార్నిగారును
సర్వే కమిషనరుగారును సీమయమై సీమగోష్ఠి సభ్యులను
క్రయించుకొని భారతీయల త్వలో విశిష్టతగానింపక పోవ
చున్నాను. ప్రభుత్వం లోనియెడల మొత్తముగా ఎన్నికలను విరిచే
వని కొందరు తలచుచున్నారు. ముందు వర్తమానము అధికార
స్థానాధ్యక్షుని ముచ్చుచును అందు అల్బనీకు స్థానిక కాంగ్రెసు
నిచ్చుచు నొక కట్టమును ప్రజలకు తెచ్చివని కొందరుచున్నారు

అల్బనీ రాయబారములు

లాయరు బార్ని, క్రయించుకొని గలసి మాట్లాడునంతవరకు
అల్బనీ రాయబారము లాటి చేయబడెను. జమానా రాజోవువా
నమునందు విరిగిపోయిపోయెను.

అనంతరము అంగ్లేయులయెడల ద్వేషము

అంగ్లేయ ప్రభుత్వములో సందేహము కలుగుటకు గురించి
లేదాని ప్రాయములు అలిసినవి. కొన్ని ప్రభుత్వములలోనే సందే
హము కలుగుటకు గురిచేయుచున్నది. హుమద్ లాహూరి
జు (విద్యాంగవర్తి) ఒక ప్రకటనలో గాన ప్రజలవలన రాజీ
నామా విప్పిరి. గౌరవనీయ గాన అంగ్లేయ ప్రభుత్వమును గ్రీకువారి
సహాయమునకును సమర్థించుకొనెనని వార్త అనంతరము
లో బ్రిటిషువారి సందేహము ద్వేషమును గలుగజేసినది.

అంగ్లేయ రాయబారములు

అంగ్లేయ ప్రభుత్వములకు (ఇంది ప్రభుత్వమువారు స్నేహ
కమును వెల్లడిచేయుచు అంగ్లేయ సందేహమును తెలిపిరి.
తాము దేశమును విడుచుటకుముందు అచ్చటి అల్బనీకుల
సంరక్షణను గురించి వార్తాసము కేయించుకొంటిమని తెలిపిరి

జేనివా శాస్త్రీక సభ

అంతర్జాతీయ శాస్త్రీక సభ పరిపాలన వర్గములమును
గురించి ప్రత్యేక విచారణ గల సభ్యులు ముందు వారు
కూచించిన సలహాల నొప్పించినవి. ఇందు 12 ప్రభుత్వ ప్రతి
నిధులుంటారు. అందు వార్తాసములు సముద్రాంతర దేశము
లవారికి సేవించుట వలన, యజమానుల కొరతల సంఘముల
నుండి ఒక్కొక్క ప్రతి నిధియును. ఈ నిధికిను అంగ్లేయ
ముకుకు ప్రభుత్వము కాలవర్ష పరిగను. పిగోషి నాను (సాను)
కోషి (ఇండియా) గారు ఇంది ప్రభుత్వములకు ఇంకను ఎక్కు
వగా తినిపెట్టే ధామములు గావలెనని కోరిరి.

వర్తమాన సభ్యుల సహకారము

లాయరు బార్ని గారి యాహ్వానమున వై హార్ హ్యూగోస్కి
శ్చుగారు బ్రిటిషుకుండి లండనుకు వెళ్లిరి. బహుళా సభ్యుల సహకార
తీర్మానమును బార్ని కు వారించుట కైయందవచ్చును. మిత్రమండ
లి సభ్యుల సహకారము వ్యవహారముల నన్నిటిని పరిష్కరించు
కొని 19 వ తేదీ రాత్రి యెబ్బి నుండి బయలుదేరి వెళ్లెను.

శాశ్వత స్థితి

రాయబారముల విఫలములగుట

అడ్డిపాముగారు అంగ్లేయ శాశ్వత సందేహరాయబారములు
జరుగుటకు లండనుకు వెళ్లిరి. వీరి ప్రయత్నములు విఫలము
లాయెనని వదంతులు ప్రచురించినవి. రాయబారులు లండను నుండి
20 తేదీని వెళ్లిపోవుచున్నందు ప్రకటనలను ఈ వదంతులు యా
ధిపతులవడెను.

అడ్డిపాముగారు కర్మ ప్రభుత్వంలో కుడిపర్యాయము
కలిసినుకొని అరగంట సేపుమాటలాడెను. ఆ సమయమున అంగ్లే
యుల సందేహముల వారితోబుడెను. ఈ వదంతులను క్రొవోలో
సుల్తానును కేయనెను. అడ్డిపాముగారు కీడుతులవై సందేహములకు
యోగించుచు వెళ్లిపోవుచుంటి మనియు వాంగ్ ప్రభుత్వమునకు
ప్రజాసేను.

సామాజ్య వాయువారాలయములు

సామాజ్యము సంతోషము వాయువారాలయముల
సేర్పరుచు ప్రయత్నము భగ్నమాయె నని వదంతులవలన. అది
అబద్ధము. లిసుక్కిలు క్రొవోలోలో ప్రభుత్వమునకు రెండు స్థానములు
నిర్మింపబడును. వానిని ర్యాణము సంవత్సరాలము లోగా
పూర్తియగును మిగిలిన స్థానములలో వార్తా
లయముల నిర్మాణమునకు కాత్ర ప్ర
వీలులగుటకు మొకటి నియమింపబడెను. కొన్ని వారము
లలో వారినివేడిక తేరును. తరువాత సామాజ్యములలో వార్తాల
యముల నిర్మాణములకు గడంగడరు.

కారులు జటాగారు

కారులు జటాగారు ఫంచెలలోనికి చేరిరి. వారి సగౌర
వముగ స్వాగత మొసగబడెను.

అరకానానులో తుపాను

19 వ తేదీని అరకానానునందు రెండు తుపానులు సం
భవించెను. 12 మంది మరణించిరి. 30 మంది గాయపడిరి.

బోల్లిటుగారు తప్పించుకొనుట.

హంబర్ల కైలునుండి.

జర్మను యుద్ధశక్తి యగు రెడ్డి నెంటు బోల్లిటుగారు
వాంబర్లలోని హెల్లాట్టు కైలునుండి 21 వ తేదీని తప్పించు
కొని పోయిరి. వీరు "లాండ్" అను వైద్యశాలను ముంచి
వేసినందులకు 4 సం॥ ల శిక్ష విధింపబడెను. వారు కైలునుండి
తప్పించుకొని వేచియున్న మోటారుబండి యెక్కి పారి
పోయెను. వారిని పసిపట్టుటకు గాన కైలుకుక్కలను వదలిరి
గాని ప్రయోజనము లేకపోయెను.

గ్రీకు-తురుష్కు దేశము

'ట్రెయ్యు' పత్రిక కాన్స్టాన్టినోపిలు విశేషక డిల్లు వ్రాయు
చున్నాడు:-

"గ్రీకు హైకమీషనరుగారు సందేహరాయబారములను
ప్రారంభించుట కై ప్రయత్నముల చేయుచున్నారని టర్కీ వార్తా
పత్రికలు చెప్పుచున్నవి. కాని యింకను యిదివరకు ప్రభు
త్వము వారి చేయి ప్రవరింపలేదు.

ఆయుధ నియమ సభ

అత్యంత ప్రాచ్య దేశ సమస్యలు

జపాను వారు తమకు హ్యూగాను సూచనలలో నున్న
కాకలకంటె నెక్కువ యుండవలె నని కోరుచున్నారు.
నాని కమెరికా వారు సమర్థించుటలేదు. హ్యూగాను సూచన
లలో మార్పు చేయుటకు వీలులేదని వారనుచున్నారు. హ్యూ
గాని సూచనల ప్రకారము అమెరికా వారికి సాకాబులలో
నూటి 60 వంతుల చొప్పున జపాను వారు చొప్పునవలెను. జపాను
వారు నూటికి 70 వంతుల చొప్పున కావలెనని యనుచున్నారు.

అంగ్లేయ సందేహ

వాషింగ్టనుకు వచ్చిన వై నా ప్రతినిధులు అంగ్లేయ సందేహ
సందేహ రద్దవువలెనని కోరిరి.

విమానములు-యంత్రపుటలు

యంత్రమునందు పెద్దయుద్ధనాక లానర్పు పనులను విమా
నములు చేయలేదని అంగ్లేయ వార్తా పత్రిక ప్రాయశ్చయించు
చున్నారు. విమానముల వినిపించుకొని క్రమపట్టణముల వై బాంబులు
వేయుట న్యాయమైనదే. ఇందువలన క్రమపట్టణములకు
తొందర కలిగింపవచ్చును. సభ్యులైన లిట్టి పను లానర్పు
జాలవు. అంగ్లేయులు ప్రతివత్సర మొక్కొక్క నాకను కట్టుటకు
వీలుండవలెనని వార్త పత్రిక గాదనియు సాకాబుల వారు
దలిపిరి.

మూడు పక్షముల సందేహ

అంగ్లేయ సందేహ గురించి అమెరికా సమస్య
రాష్ట్రముల వారు వ్యతిరేకముగ నుండి గాన వానినూడ
గలుపుకొని మూడు పక్షముల వారును సందేహ నొనగొనవచ్చు
నని అంగ్లేయులు సంకీర్ణతను దలిపిరి.

అంగ్లేయ వారి ర్యాణ మార్పులు.

అంగ్లేయ ప్రభుత్వము వారు నిర్మించుచున్న "హుడ్" మాడి
నాల్లనాకల నిర్మాణమును ఆపుటవలన అంగ్లేయుల స్వయము
దెలియుచున్నది. ఇట్లు చేయుట మంచిదిగాదని గూడ కొంద
రుచుండిరి. బెట్టి ప్రభుత్వ గారి సలహాతో ప్రభుత్వముగా రీ
యత్నపును జేసికో లేదో తెలిసికొనుటకు సాకాబు ప్రతి
నిధులు దలిసికొన గోరుచున్నారు.

వై నా-జపానులు

అత్యంత ప్రాచ్య దేశ సమస్య విచారణ సంఘమునందు వై
కంటు కాటోగారు జపాను తరపున, వై నా వారి విదేశాంగ
వ్యవహారములలోని చిక్కులను గురించి విచారించుట
న్యాయమని నుడి వెను. వై నా వారు తమ దేశ వ్యవహార
ములు స్వతంత్రముగ నిర్వహించుకొనవలెను. జపాను
వై నాలో మైత్రీతో నుండగోరుచున్నది గాని దేశాక్రమణ
తేయు నుద్దేశముతో లేదు. వై నాలో నందరును స్వేచ్ఛగ
వ్యాపారము జేసికొనవలెనని విధానమునే యవలంబించుచు
న్నారు. వై నా ప్రత్యేక హక్కుల కోరకు జపాను మీద సాధార
పడియున్నది. వై నాలో అధిక దేశాక్రమణ సమస్యను విచా
రించుటకు జపాను ఇతర దేశముల వారితో కలసి పనిచేయుటకు
సిద్ధముగ నున్నదని కాటోగారు నుడివెరి.

వై నా ప్రభుత్వ గారి ప్రధాన మంత్రికి అతిథిగాంగారు
జబ్బుగా నుండుటచే రెండు నెలల సెలవును దీసికొనవలసిట్లు
డాక్టర్లు సలహా నిచ్చిరి. కాన్స్టాన్టినోపాక సభ్యులను పదవికి
గౌరవ పురిటములగు గారు నియమించబడిరి.

శ్రీ మైలవరం బాంధావతి సమాజ

మువారు బెజవాడ నందు 26-11-21 తేదీన

కనివారమునాడు రాత్రి

సా వి త్ర నాటకము

ప్రదర్శించుదు.

రేట్లు వివరం:- పురుషులకు రూ 2, 1-8-0, 0-8-0, 0-4-0.

స్త్రీలకు రూ 0-8-0, 0-4-0.

కె. పట్టాభిరామయ్య, మేనేజరు.

హిందీ మొదటి వాచకము

ఇదివరకు తెనుగులో ప్రకటింపబడిన హిందీ
వాచకము లన్నిటికంటె నిది మెరుగుగా నున్నదని
అనేకులు మెచ్చుకొనుచున్నారు. ఇదివరకు అర్ధ
రూల నిచ్చినవారుగాక ఇంకను వలసవారు వెంట
నే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. బాలశిక్షవలె
గాక ఇది కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రించు
చుండుటవలన వలయువారు త్వరగా వ్రాసి తెప్పిం
చుకొనుట మంచిది. వలసినచో ఇట్లు వ్రాయ
వలెను. మేనేజరు

ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు.

తామర తైలము

జిల్లా 1-8-0-0. పోస్టు ధరయు లేదు.

ఒక్క మా తామర తైలము దేర్బాడు అడ అకాలకు
గిని నాణ్యమైనది సాగును రాజధానియెడల మా తామర
నికొలు మగును. నయము కానియెడల మా తామర
శిక్ష తీసుకొన వచ్చును.

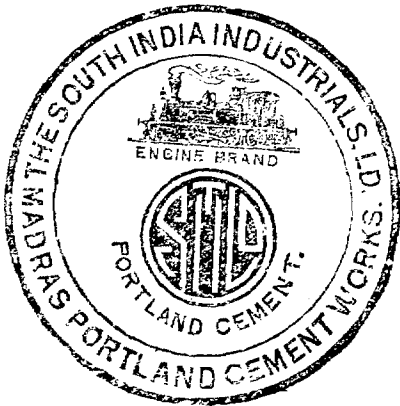
రాజా రాజీగల తామర తైలము చూచి కొనుట మంచిది.

తిక్క:- పురుగుల జంటి చెడిపోయిన వర్షమును
మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యెనున్నది. ఇందుకు లేకు
వలసిన కైద్యము:- 1. మందు తామర తైలములోనికి పో
యెను. 2. పురుగుల జంటి మందును వాడకలయును. 3. పురు
గుల తిరిగి పుట్టుకుండ కేడకలయును. 4. అప్పు
తాంబూలం నొకటి, తంబు తెట్టివేసి, మదరాస

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననగా:—

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలకస్తుత్పత్తితో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్కరకము ఎంతగానూ చేయవచ్చునో అంతగానూ చేయబడుచున్నది. నైజమైన కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.

సిమెంటు తీయనప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అదిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగలేవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు ఫోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టుపెట్టు 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

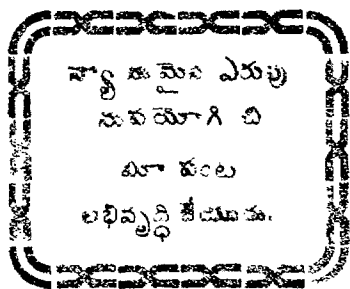
(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు ఫర్తిలైజరులను

వడ్లు, చెరువులు, బొప్పలు,
తెంకాయలు, పొగాకు
మొదలగు కంటలను
వందించుటకు
ఉపయోగింపును.

చేకలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేకల ఎటువ
ఎముకల పొడి
మొదలగు వాటిలకు
ఉపయోగింపును.

ఇతర వివరములకు భారత ప్రభుత్వం కలెక్షన్ కార్యాలయం (కాన్స్టంట్) కలెక్షన్ కార్యాలయం.

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ తీరము)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మనస్సు మధూర చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా. ఎస్. జి. కృష్ణ ఆయ్యంగారు, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రగారు, పోర్టు, నామకల్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్, శ్రీపెరంబురూరు, చెంగల్పట్టణం. ఆర్. పిల్లలొక్కాచారి, తిరువారి, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, న్యాయసింగాయం, తిరునల్వేలిజిల్లా. 3014

నివ్వముగ తయారుచేయబడిన కాస్త్రీయ బొమ్మలు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీస్ దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీస్,
19, హార్బర్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

తామర తయిలము
తామర; తీపి; పిడుగుగడ్డ; దురద; తుంగరములకు
చుట్టు; రక్తికాయ; తెల్లగుర్రం యాడిపోవుట మొదలగు
చర్మరోగములకు వాడవలయు చేయగలదు. వెల 6 అణాలు.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

అమృతమలరత్నం

కరస్సును కండ్లను సర్వవా కాపాడును
అన్నివిధ రోగోగములను బోగొట్టును
హృస్వనోష్ణలను దూరము చేయును
కణజనోష్ణలను నిర్మూలము చేయును
వీరసరోగముల రానివ్వదు
మెదడుకు బలము కలుగజేయును (బి)
కష్టరోగములను నశింపజేయును
కండ్లకు చలనజేయును
అపస్మారముల దూరముజేయును
తలనరములకు బలమునిచ్చును
శ్లేష్మరోగములకు హితము
మూగ్యులను బోగొట్టును
తలయందును బోనణయను
తెంట్టుకలను నెరయకుండజేయును
నెరదిన తెంట్టుకలను నలుపుజేయును
యోచనచేయువారికి మిక్కిలి హితకరము
మాడుపోట్లను నిర్మూలము జేయును
విద్యాధులకు సర్వవాహితము
చర్మరోగులకు మంచిజేయును
తలయందును మాన్యును
అధికనిద్రను తగ్గించును
నిద్రలేమిని బోగొట్టును
దీని గుణములు అనుభవజ్ఞులకు తెలుసును.
వెల బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.
ప్యాకింగు పోస్టేజీప్రత్యేకము.
కాటలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆచారప్పన్ విధి, జి. టి. మదరాసు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపదమగు
లోకామయహర
కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుకార్యయగు సిద్ధాపదము
వేదాది లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును
వీటిలో అక్షరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరూను సంపాదనాశీల
సేవించవచ్చును. ఈ మూత్రము లి నుండి ర క
రకు తాంబూలములతో గాని లేక వట్టి పోడి
తోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు నన్ని
ఎడల మందము అతీర్థము మలబద్ధము చితి
బద్ధము వ్యర్థము మలేరియాబద్ధము శీతము
జ్వరము, దగ్ధ, పడితము వరముల నొప్పి లు

హీనత ఇంపు ఎంబా క్లెయిన్ కలరా ముప్పు గు ఇంకా అనేక కాల్పులను దగ్ధులను నావిచ్చును. జల్లులొనిన వేళ ఉపయో గించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేసారి కూర్చుండ వల దిన గురుస్తానా వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయములు విద్యాధులు భూమిశ్రీలు కూడ ఈ మూత్రలను సేవించి గుణమును పొగ డు చున్నారు. 250 మూత్రము గల సీసా 1-కి వెల 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజీ 0-4-0 ఒక సీసా 6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజీతో రు 1-8-0 12 సీసాలు " " 2-12-0 25 సీసాలు " " 5-3-0
--

మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శ్రీతారాఘవ వైద్యశాల
(801-594) మై నూరు.
కంటి విలాసము - పండిట్ మై నూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

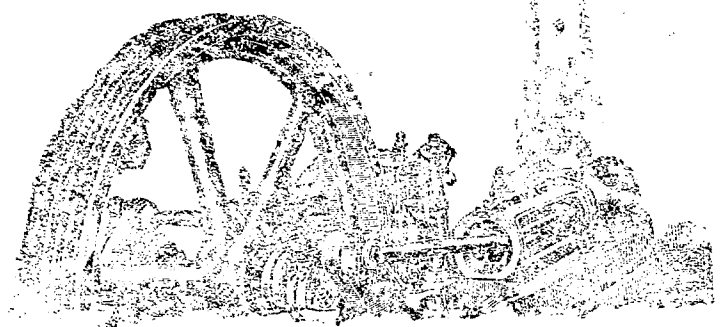
(2412)

ఎంజన్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 31 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

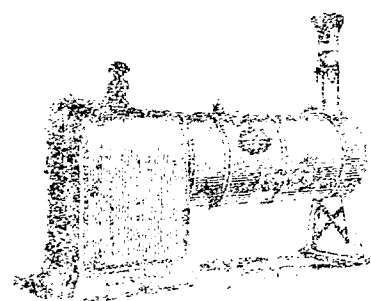
హైడ్రాను స్పిల్ కాన్ సిస్ట్ బాయిలర్లు.

హైడ్రాను 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందులు — డియో సేటుడు
ఆ. కె. మెషిన్లు 3 అ. గ. అం.
మొత్తం యొందును.
స్టీమ్ బోయింగు మెషిన్లు
300 హానులు మొదలు
180 హానుల వరకు వుండును.

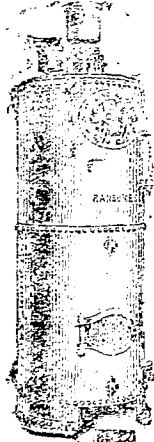

హైడ్రాను స్పిల్ లంకామైడ్ బాయిలర్లు.
హైడ్రాను 24 అ. మెషిన్లు 32 అ. వరకు వుండును.

డయో సేటుడు 3 అ. గ. అం. వరకు వుండును.
స్టీమ్ బోయింగు మెషిన్లు 100 హా. మొ. 250 హా. వరకు వుండును.

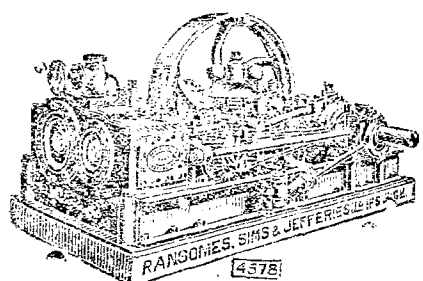
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగు మెషిన్లు 60 హానులు మొదలు
100 హా. 120 హా. 150 హా. వరకు వుండును.

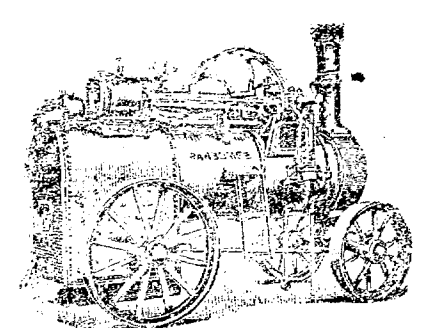
వర్తికల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగు మెషిన్లు 100 హానులు వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుకబడిన వాటిని
స్వయం చేయుదుము.
మాది జిప్సొండు మెషిన్, వాటి సామానులు
మాది వేస్టింగ్ మెషిన్
మాది స్పిన్డింగ్ మెషిన్
మాది పిండింగ్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
కోల్డ్ వర్క్ మిల్లింగ్ మెషిన్
మాది మిల్లు మెషిన్
మండుగడదేయి మెషిన్
కర్టు లియ్యములేయి మెషిన్ వాటి సామాను
అన్ని రకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
కాగితపు, కర్టుసాయ సంబంధమైన కోరముట్టు
కిరీసత్ మానె కోరము ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ ట్రైబింగ్ (స్టాన్డు) కోరముట్టు
లేరులు మర్చుపాపు కోరముట్టు
స్టీలు మిల్లింగ్, క్లింగ్సులు, వెల్డెర్లు
కాట్ బరన్ ఆండు కాన్స్ట్రక్షన్ విరగ్ ఫుట్టింగ్.
నగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

స్టెడ్ బై స్టెడ్ కాంపౌండు
'హింమాసాని' ఎంజిన్లు.
(కాన్స్ట్రక్షన్ మొననుండి పోట్ లీయబడినది.)
ఇంజిన్ సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

ఫోర్ట్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ మెషిన్లు 120 హానులు గలవి.
కాంపౌండు — స్టా. లో మెషిన్ సిలిండరు.
స్టీమ్ మెషిన్లు 150 హానులు గలవి.

నివరిములకు, ధరలకు బొంబాయి లోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ క్రై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాన్లు ఇంజనీర్లు కంపెనీ ప్రాప్తిబురు గారైన
మానేవల్ బావనయ్యగారి కెనసు వ్రాయవలెను

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

కన్లు, నైర్మము, కడిశము, రొమ్మకడిశము, చిలనెస్సీ, వాయువునొప్పులు,
పొట్టు, బెణుకులు, బిళ్ళలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని జిప్సో కమా నెల రుసు 10-00; కజా 1-5 రుసు 6-12-0. పోస్టుభర్తులు చేయ.
అమృతాంజనం డి పో. } 100, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి ఏజి, మదరాసు.

